

Handläggare
Charlotte Sundvall
Telefon: 08-50818070

Till
Farsta stadsdelsnämnd

Verksamhetsplan 2024 för Farsta stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens förslag till verksamhetsplan och budget för 2024.
2. Nämnden överlämnar verksamhetsplan och budget till kommunstyrelsen.
3. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster om 0,4 miljoner kronor.
4. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för biologisk mångfald om 0,8 miljoner kronor.
5. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för Högtider och evenemang i fokusområden om 0,5 miljoner kronor.
6. Nämnden ansöker om budgetjustering avseende driftmedel för lokalt arbete för demokrati och mänskliga rättigheter om 0,9 miljoner kronor.
7. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för biologisk mångfald om 0,9 miljoner kronor.
8. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för klimatinvesteringar om 0,7 miljoner kronor.
9. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för trygghetsinvesteringar om 1,5 miljoner kronor.

Farsta stadsdelsnämnd

Storforsplan 36

0850818000
farsta@stockholm.se
start.stockholm

10. Nämnden ansöker om budgetjustering för investeringsmedel för Stockholm vid vatten om 0,5 miljoner kronor.
11. Nämnden godkänner omslutningsförändringar om 153,6 miljoner kronor.
12. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till resultatenheter enligt bilaga 1.
13. Nämnden ansöker om 151 000 kronor för kompetensutveckling enligt bilaga 10.
14. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till att höja lokalschablonen för Farsta dagliga verksamhet år 2024 till 174 kr per dag vid heltids närvaro och till 140 kr per dag vid deltid närvaro.
15. Nämnden hemställer hos kommunfullmäktige, förutsatt att ansökan om trygghetsinvesteringsmedel beviljas, att ändra de lokala ordningsföreskrifterna så att de omfattar den nya hundrastgården i Hökarängen (bilaga 3.2).

Gunilla Ekstrand
Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Verksamhetsplan och budget för 2024 för Farsta stadsdelsnämnd har utformats med utgångspunkt i kommunfullmäktiges mål, riktlinjer, uppdrag och ekonomiska ramar som fastställs i stadens budget för 2024. Stadsdelsnämnden har i sin planering konkretiserat kommunfullmäktiges mål genom att formulera nämndmål, indikatorer och aktiviteter som väntas bidra till att målen uppnås.

Bakgrund

Enligt stadens regler för ekonomisk förvaltning ska samtliga nämnder upprätta en egen budget/verksamhetsplan för det kommande året, med utgångspunkt från den budget som kommunfullmäktige har fastställt. I budgeten beslutar kommunfullmäktige om inriktningsmål, mål för verksamhetsområdena samt indikatorer och aktiviteter som

tillsammans mäter måluppfyllelse. Nämnderna och bolagsstyrelserna konkretiserar kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena genom egna mål i verksamhetsplanen.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av stabsenheten tillsammans med förvaltningsledning i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning.

Innehållsförteckning

Inledning	6
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	12
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	16
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	20
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	25
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv	30
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	33
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	34
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	36
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	38
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer	39
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	42
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	45
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	48

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	49
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	53
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	56
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	62
Redovisning av ekonomi.....	67
Nämndens ekonomiska förutsättningar	67
Investeringar	72
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	73
Resultatenheter	73
Verksamhetsprojekt (driftprojekt)	74
Budgetjusteringar.....	74
Omslutningsförändringar	74
Medel för lokaländamål.....	75
Övriga ekonomiska redovisningar.....	75
Systematiskt kvalitetsarbete.....	75
Övrigt	77

Bilagor

Bilaga 1: Sdn 18 VP 2024

Bilaga 2: Plan för upphandling 2024

Bilaga 3: Ansökan om budgetjusteringar för särskilda ändamål

Bilaga 3.2 Ändring av lokala ordningsföreskrifter för att anlägga hundrastgård

Bilaga 4: Ledningens genomgång 2024-2026 informationssäkerhet

Bilaga 5: System för intern kontroll 2024

Bilaga 6: Väsentlighets- och riskanalys samt internkontrollplan 2024

Bilaga 7: Kompetensförsörjningsplan 2024

Bilaga 8: Handlingsplan Välfärdsbrottslighet 2024-2026

Bilaga 9: Farstas innovationsstrategi 2024-2026

Bilaga 10: Ansökan KUS 2024 Stärkt arbetsplatslärande inom social dokumentation

Bilaga 11: Lokal lägesbild Farsta

Inledning

Verksamhetsplanen för Farsta stadsdelsnämnd anger inriktningen på nämndens verksamhet under år 2024. Den utgår från kommunfullmäktiges budget med dess tre övergripande inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden
2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder rättvis klimatomställning
3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Dessa mål har konkretiserats till 16 mer avgränsade mål för nämndens olika verksamhetsområden. Stadsdelsnämnden ska i sin planering ytterligare konkretisera kommunfullmäktiges mål genom att ta fram nämndmål som är specifika och mätbara genom indikatorer som kopplas till måloppfyllelse. Dessutom tar varje enhet fram enhetsspecifika mål och arbetssätt som ytterligare konkretiserar hur varje enskild enhet ska arbeta för att kommunfullmäktiges och nämndens mål ska nås.

All verksamhetsplanering och uppföljning sker i stadens webbaserade system för ledning och styrning (ILS-webb), där även nämndens väsentlighets- och riskanalys med internkontrollplan utformas och följs upp. Verksamhetsplanen följer den disposition som anges i stadens anvisningar, riktas till stadsdelsnämnden och tillställs kommunstyrelsen.

Stadsdelsnämnden och råd

Stadsdelsnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Kommunfullmäktige utser ledamöter och ersättare i stadsdelsnämnden. Farsta stadsdelsnämnd leds av ordförande (V) och 1:e vice ordförande (M) samt 2:e vice ordförande (S). Stadsdelsnämnden fattar beslut om mål och inriktning för de verksamhetsområden som kommunfullmäktige delegerat till nämnden.

Ett pensionärsråd och ett råd för funktionshinderfrågor är knutna till stadsdelsnämnden. Rådet för funktionshinderfrågor är gemensamt med Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck stadsdelsnämnder. Nämnden har två rådgivande organ, en hållbarhetsberedning för frågor om miljö och klimat, stadsmiljö, näringsliv, kultur, föreningsliv, demokrati och jämlikhet samt en trygghetsberedning för frågor om brottsförebyggande arbete och trygghet. Beredningarna består av sju ledamöter vardera och de utses av stadsdelsnämnden bland nämndens ledamöter och ersättare. Rådets uppdrag är att följa och bereda frågor inom respektive områden samt bidra med underlag för nämndens ställningstaganden i dessa frågor.

Nämnden utreder inrättande av ett lokalt ungdomsråd i syfte att skapa ett demokratiskt forum som ökar ungdomars möjlighet att påverka lokalt beslutsfattande.

Stadsdelsnämndens ansvarsområde

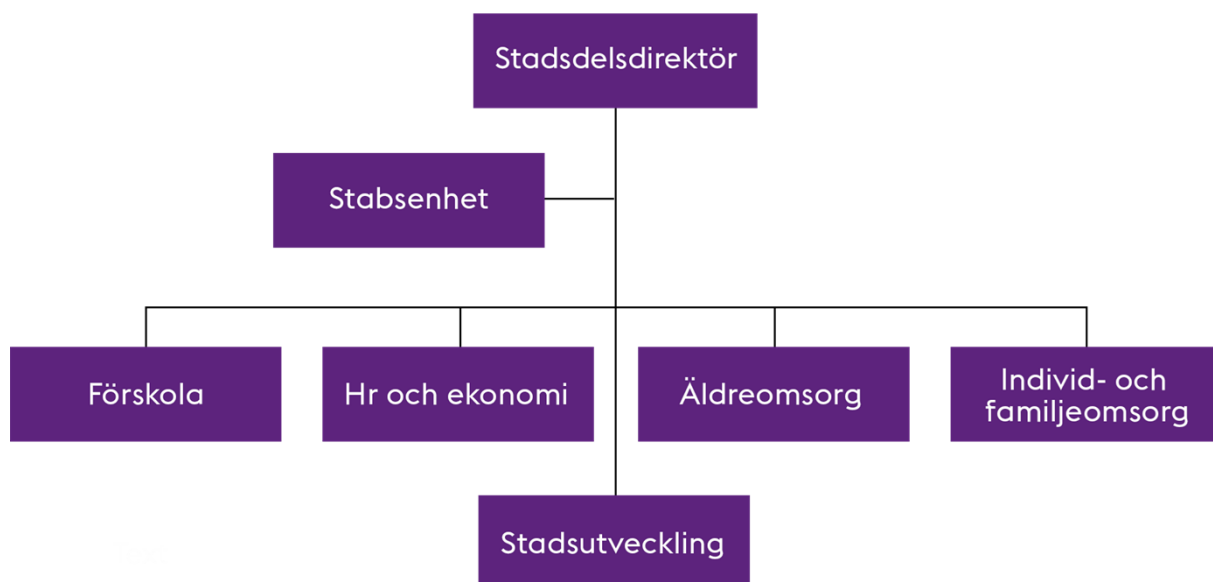
Stadsdelsnämndernas ansvar omfattar bland annat kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, kultur och fritid för barn och unga, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknadsåtgärder, konsumentvägledning och stadsmiljö.

Ekonomiska förutsättningar

Stadsdelsnämnden har tilldelats en nettobudget för år 2024 om 1 970,3 miljoner kronor. I jämförelse med tilldelad budgetram för 2023 ökar driftsbudgeten med 90,5 miljoner kronor.

Förvaltningsorganisation

Stadsdelsdirektören har det övergripande ansvaret för all verksamhet, svarar inför stadsdelsnämnden och leder förvaltningen tillsammans med avdelningscheferna, som vardera ansvarar för respektive verksamhetsområde. Förvaltningens organisation består av avdelningarna: Förskola, Äldreomsorg, Stadsutveckling, Individ- och familjeomsorg, samt HR och Ekonomi. Övergripande stödfunktioner ligger samlad i stadsdelsdirektörens stab. Från och med 1 januari 2024 kommer Farsta Fritids verksamheter (avdelningen stadsutveckling) verka inom två enheter istället för en. Syftet med omorganisationen är att skapa rimligare chefsuppdrag samt en större närhet mellan medarbete och chef. De nya enheterna kommer heta Fritid inre och Fritid yttre.

Nämndens planerade verksamhet under 2024

Långsiktigt hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

En stark och hållbar ekonomi lägger grunden för en jämlik välfärd. Verksamheterna följs upp och anpassas kontinuerligt för att rymmas inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna. Nämnden ska säkerställa ett effektivt lokalutnyttjande. Nämnden har tagit fram en kompetensförsörjningsplan och planerar att inom ramen för innovationsarbetet att sätta särskilt fokus på kompetensförsörjningen. Medarbetare erbjuds möjlighet till vidareutbildning till undersköterska, barnskötare och yrkestitulatur inom LSS. Det systematiska arbetsmiljöarbetet ska utvecklas i och med stadens nya systemstöd och andelen timavlönade, visstidsanställda och deltidsanställda ska fortsätta minska.

Extern finansiering ska sökas för ett antal olika projekt, till exempel välfärdsteknik inom LSS

samt och ESF-medel finansierar ett kompetenslyft inom äldreomsorgen. Nämnden ska i samband med verksamhetsplanen besluta om en handlingsplan för att motverka välfärdsbrott och ökad samverkan och kunskap kring upphandling och avtal planeras. Målet är att minska antalet felaktiga utbetalningar och oegentligheter. Nämnden ska också kravställa sociala och miljömässiga villkor i samband med upphandling i de fall där det är möjligt.

Arbetet med informationssäkerhet fortgår och under året ska en förvaltningsorganisation för omhändertagandet av it-stöd etableras. Innovationsarbetet ska ske i enlighet med Farstas innovationsstrategi.

Läs mer under mål 2.1, 2.2, 3.1, 3.4 och 3.5

En levande och hållbar stad

Farsta ska präglas av nytänkande när det kommer till miljö- och klimatåtgärder. Nämndens klimat- och miljöarbete ska bidra till målet om att Stockholm ska vara klimatpositivt till år 2030. Krav i samband med inköp, minskat matsvinn, effektiv energianvändning, återbruk är några insatser som planeras i nämndens verksamheter. Nämndens förskolor ska arbeta för att öka barns kunskaper om klimat- och miljö. Nämnden har sökt medel för att ha betesdjur även under 2024 i syfte att stärka den biologiska mångfalden och avser även utveckla arbetet med gemensamma odlingar och biotopskyddsområden.

Nämnden ska bidra med det lokala perspektivet i stadsutvecklingen. Minskad segregation och blandad bebyggelse, där avstånden mellan vardagens målpunkter håller gång- och cykelavstånd ska eftersträvas. Förutsättningar för kultur och idrott är viktiga och nämnden ska tillhandahålla ett brett kultur-, idrotts- och friluftsliv där det erbjuds något för alla nämndens målgrupper.

Det vräkningsförebyggande arbetet ska fortgå med särskilt fokus på barnfamiljer och äldre. Nämnden ska stötta det lokala näringslivet och särskilt stötta företag och organisationer som är inriktade på social- och miljömässig hållbarhet att etablera sig i Farsta.

Läs mer under mål 1.1, 1.5, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5 och 3.6

En trygg och säker stad som håller samman

Nämnden ska arbeta för att öka tryggheten lokalt i Farsta. Insatser ska vidtas för att minska ojämlikheten i enlighet med ambitionerna i Agenda 2030. Det förebyggande arbetet är centralt och samarbetet med och mellan förskolan, socialtjänsten, fritidsverksamheterna, regionen och Polisen är prioriterade. De förebyggande sociala insatser baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet, inte minst de som riktar sig mot unga i riskmiljöer. Platssamverkan ska fortsätta och utvecklas vid behov.

En lokal lägesbild har tagits fram i samarbete med den lokala polisen och ska ligga till grund för de kommande årens arbete. Beredskapsförmågan ska stärkas under året och en sektorsorganisation inom civil beredskap ska övas.

Förskolan och fritidsverksamheten är två viktiga förebyggande insatser. Nämnden ska arbeta för en hög inskrivningsgran i förskolan och barn ska få stöd utifrån sina behov. Fritidsverksamheten ska arbeta för ett brett utbud för alla målgrupper. Dagkollektivitet

och andra fritidsaktiviteter ska erbjudas kostnadsfritt och arbetet med en fritidslots som ska lotsa barn och unga rätt inom fritidsaktiviteter ska fortgå under året. Nämnden ska uppdatera regler och taxor för upplåtelse av nämndens lokaler i syfte att stärka föreningslivet.

Barnrättsarbetet ska utvecklas ytterligare och fler av nämndens övergripande beslut ska föregås av en barnkonsekvensanalys. Arbetet med nationella minoriteter, mänskliga rättigheter, jämställdhet och HBTQI-personers rättigheter ska stärkas i enlighet med stadens program. Flera verksamheter som ännu inte genomfört HBTQI-diplomering ska göra det under 2024. Medborgardialogen ska utvecklas och alla beslut som påverkar Farstas invånare och verksamheternas brukare ska föregås av en dialog och följas upp med en återkoppling till de som berörs. Medborgarbudget ska genomföras inom den öppna seniorverksamheten och inom förskolan.

Läs mer under mål 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 1.5, 3.5, 3.6 och 3.7

Stadsdelsnämndens prioriteringar för 2024 års budget och verksamhetsplan

För att uppnå kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål kommer följande områden att särskilt prioriteras under verksamhetsåret 2024. Under respektive mål i verksamhetsplanen beskrivs och konkretiseras förvaltningens planerade arbete för dessa områden.

För att uppnå kommunfullmäktiges och stadsdelsnämndens mål kommer följande områden att särskilt prioriteras under verksamhetsåret 2024. Under respektive mål i verksamhetsplanen beskrivs och konkretiseras förvaltningens planerade arbete för dessa områden.

Kultur, fritid, trygghet, stadsutveckling och prevention

- Inga barn och unga ska rekryteras in i kriminella miljöer
- Farstas trygghetsberedning ska lägga grunden för en blocköverskridande överenskommelse i nämnden, i syfte att motverka att barn och unga hamnar i eller utsätts för kriminalitet
- Utökat hembesöksprogram Fagersjö, Hökarängen och Farsta strand
- Arbeta med förstärkt samverkan gällande dödligt skjutvapenvåld (Trefas)
- Invånare som vill lämna en kriminell livsstil får kontakt och stöd
- Fler brottsutsatta och vittnen ska få stöd och arbetssättet *En hjälpande hand* (tidigare Våga anmäla, våga vittna) ska utvecklas
- Öka kunskap om möjligheter att få hjälp med konsumentvägledning och erbjuda digitalt stöd med hjälp av IT-värd
- Nämnden ska undersöka möjligheterna att öppna en öppen förskola för föräldrar med barn med funktionsnedsättningar.
- Fritidslotsprojektet ska fortsätta utvecklas i samverkan med utbildningsnämnden och det lokala föreningslivet.
- Föreningsbidraget höjs med särskilt fokus på lovverksamheter för barn och unga.
- Behovet bland besökare och kostnader för en körkortssimulator ska undersökas, som ett led i att satsa på fritidsgårdsverksamhet som utvecklar färdigheter för vuxenlivet.
- Fritidsbiblioteket i Fagersjö ska utökas till att även finnas inom stadsdelsnämndens dagliga verksamhet.

- Det ska vara lätt för Farstas föreningar att låna eller hyra samlingslokaler. Nämnden ska uppdatera regler och taxor för upplåtelse av nämndens lokaler.

Parker, naturområden, klimat och miljö

- Göra mindre välbehövliga upprustningar i tre lekplatser – allt i enlighet med nämndens nya upprustningsplan för lekplatser. Det gäller parkleken Starrmyran i Hökarängen, lekplatsen Klyftan i Farsta och parkleken Farstaängen i Farsta
- Betande djur på delar av Farstanäset för att stärka den biologiska mångfalden och öka upplevelsevärdet för områdets besökare
- En inventering av alla gräsytor ska göras för att särskilja gräsytor lämpliga för ängsslåtter, höggrens respektive gräsmattor viktiga för sociala aktiviteter
- Söka medel för att utveckla arbetet med så kallade benjeshäckar, vilket både gynnar biologisk mångfald och fungerar som kolsänka
- Bidra i arbetet med att etablera naturreservat i Majroskogen 2025 och biotopskyddsområde i Sköndal
- Fortsätta utredningen om att utföra parkskötseln i egen regi. Idag utförs den av en upphandlad privat aktör

Förskolan

- Lärande för hållbar förskola fortsätter att utvecklas inom alla hållbarhetsdimensioner och är grunden i förskolans utbildning och undervisning
- Förskolan ska bidra till att bygga band mellan familjer i närområdet och till att öka lokalsamhällets tillit till staden
- Arbetet med barns hälsa och välbefinnande utvecklas på såväl förskolenivå som Barnhälsoteamet på förvaltningsnivå. Syftet är att barn ska få rätt förutsättningar till lärande samt vid behov anpassningar och särskilt stöd
- Det språkutvecklande arbetet i förskolan utvecklas med fokus på flerspråkighet samt genom att stärka språkutvecklingen exempelvis genom planerad högläsning och boksamtal
- Ett fördjupat och utvecklat samarbete mellan förskola och vårdnadshavare prioriteras för att säkerställa goda relationer där gemenskap, trygghet, samspel och kommunikation lyfts fram
- Förskolorna ska verka för samverkansformer som stärker gemenskap mellan vårdnadshavare och bidra till ett nätverkande mellan vuxna runt barnen.
- En förbättrad arbetsmiljö för medarbetare i förskolan genom att utveckla den övergripande gemensamma handlingsplanen samt utveckla arbetet med pedagogiska bemanningsteam ska fungera som enhetsvisa vikariepooler.
- Medarbetare inom förskolan ska ges möjlighet till utbildning samt erbjudas kompetensutveckling i svenska som yrkesspråk
- Barnombuden på förskolenheterna utvecklar arbetet med barns rättigheter enligt barnkonventionen för att särskilt beakta barns rättigheter, ge stöd i arbetet med barnkonsekvensanalyser och göra barns röster hörda i demokratiarbetet
- Ökad samverkan mellan socialtjänst, skola och regionen med fokus på främjande och

förebyggande arbete samt öka inskrivningsgraden i förskolan

Äldreomsorgen

- Stärkt värdegrundsarbete
- Utveckla former för dialog med verksamhetens målgrupper
- Äldreкуратор ska i samarbete med hemtjänstenheter och den öppna seniorverksamheten arbeta förebyggande för att motverka ofrivillig ensamhet samt arbeta vräkningsförebyggande
- Individperspektiv i sociala dokumentationen ska bli mer framträdande
- Utveckla det palliativa förhållningssättet i samarbete med Palliativt kunskapscenter, PKC och läkarorganisationerna
- Utbildning och kompletterande kurser för att uppnå förändrade kompetenskrav inom äldreomsorgen och möjliggöra ansökan om bevis skyddad yrkestitel för undersköterskor
- Fortsatt satsning på språkutvecklande arbetsplatser
- Utveckla öppna seniorverksamhetens aktivitetsutbud
- Resultat från brukarundersökningen analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Orsaker till skillnader mellan män och kvinnor identifieras, följs upp och åtgärdas

Individ- och familjeomsorg, inklusive stöd till personer med funktionsnedsättning

- Omställningsarbete inom socialtjänsten inför ny socialtjänstlag med ökat fokus på tillgänglighet, förebyggande perspektiv, kunskapsbaserade insatser och ökade möjligheter att ge insatser utan föregående biståndsbeslut.
- Stärka tilliten till socialtjänsten och arbeta mot desinformation.
- Fortsatt ambitiös nivå av antalet feriearbeten för ungdomar mellan 16 och 19 år.
- Utveckla arbetsmodell i utredningsförfarandet inom projekt Intensifierad utredning i hemmiljö.
- Socialtjänstens närvaro i skola, fritidshem och fritidsklubbar ska öka.
- Ungdomar i samhällsvård ska få bättre stöd i övergång från samhällsvård till att leva ett självständigt liv genom projekt Mitt val min väg.
- Fler placerade barn ska få bättre förutsättningar till en fungerande skolgång och goda skolresultat genom satsningen av projekt Skolsamordnare för placerade barn.
- Förbättra barns delaktighet och inflytande inom socialtjänstens barn- och ungdomsenheter genom att använda det digitala verktyget Viewpoint
- Nyanlända ska snabbt etableras och inkluderas i samhället och ges stöd för att bli självförsörjande.
- Utveckla arbetet med inkluderingslots.
- Våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska motverkas och våldsutsatta ska få det långsiktiga skydd och stöd de behöver.
- Biståndshandläggning ska vara rättssäker, likställd och jämställd och handläggningen följer lagar och riktlinjer för personer med funktionsnedsättning
- Utveckla och förbättra arbetssätt inom området funktionsnedsättning för att öka tryggheten, inflytandet och delaktigheten för brukarna.

- Fortsatt satsning på grundkompetens och certifiering för enhetlig yrkestitulatur för anställda inom LSS-verksamheterna
- Brukare som bor nämndens gruppboenden och serviceboenden ska erbjudas simhallskort.

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Stadsdelsnämndens mål, planerade aktiviteter och förväntade resultat bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden* genom att skapa förutsättningar för en rik och meningsfull fritid för barn och unga i Farsta stadsdelsområde. Under året förstärks nämndens budget för kultur och fritid. Nämnden fortsätter att erbjuda lovverksamhet, fritidsbibliotek, öppna mötesplatser för barn, unga och föräldrar. Under året kommer pilotprojektet med en särskilt fritidslots att utvecklas tillsammans med utbildningsnämnden och civilsamhället. Utbudet ska vara brett och utformat efter olika målgruppers behov.

Nämnden arbetar för en hållbar förskola som utvecklar barns intresse för att värna miljön inför framtiden och hur man kan skapa möjlighet att leva i rättvisa, jämlika och fredliga samhällen. I en likvärdig och tillgänglig utbildning ska barns kunskaper utvecklas och barns rättigheter värnas.

Socialtjänsten ska utveckla det förebyggande arbetet för att förbättra tillgängligheten och möjligheten till tidiga insatser genom samverkan med skolan, förskolan, fritiden, polisen och Region Stockholm. Socialtjänstens insatser ska vara grundade i vetenskap och beprövad erfarenhet men också utveckla och prova nya metoder utifrån individens behov. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd ska minska samtidigt som barns delaktighet och inflytande i socialtjänsten ska ökas. Socialstyrelsens kunskapsstöd om insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott riktat mot barn 6-17 år ska implementeras. Fler barn ska erbjudas insatser för att minska normbrytande beteende och kriminalitet. Stöd till anhöriga till personer med kriminell livsstil som drabbats av skjutningar och dödligt våld ska utvecklas.

Nämnden ska bidra till att Stockholm är en äldrevänlig stad som möjliggör för den äldre befolkningen att leva ett aktivt och hälsosamt liv. Inom verksamheterna ska man arbeta med ombud inom olika områden som palliativa förhållningssätt, mat- och måltid, språk, kultur och anhöriga. Ombuden ska ha fördjupad kunskap inom de olika områdena och verka som ett stöd för medarbetare samt driva utveckling inom området. I nämndens vård- och omsorgsboenden finns ett varierat utbud av sociala och kulturella aktiviteter. Alla boende ska erbjudas utevistelser dagligen och fler vårddjur ska finnas tillgängliga. Inom hemtjänsten ska ramtid införas fullt ut och nämnden ska anordna informationsträffar om skydd vid värmeböljor.

Nämnden ska bidra till närvaron av kultur i det offentliga rummet. I samverkan med andra nämnder, aktörer och civilsamhället ska kulturprogram genomföras i parker och på torg och delta i genomförandet av arrangemang vid exempel nationaldagen och midsommarafton. Nämnden ska aktivt söka samarbeten med och stödja civilsamhället för att tillgängliggöra

kulturutbudet. Kommunikation, marknadsföring och samordning är exempel på åtgärder som nämnden kan bidra med. Alla boende, barn, besökare och brukare inom nämndens verksamheter ska få ta del av professionell kultur och eget skapande. Nämndens väl inarbetade samverkan med lokalt föreningsliv, idrottsförvaltningen och de allmännyttiga bostadsbolagen ska även fortsättningsvis erbjuda exempelvis Sportscamp, Full Fart Farsta, lördagsfotboll för unga, öppna idrottshallar och spontanidrottsytor utomhus.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

Barn och unga har rätt till en jämlik, trygg uppväxt och en rik fritid. Nämnden ska arbeta för att andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar. En rik och meningsfull fritid främjar barns och ungas hälsa, lärande och sociala förmåga. Fritiden utgör en skyddsfaktor i många barn och ungas liv och bidrar på så sätt till en trygg uppväxt och verkar indirekt trygghetsskapande. Fritidsaktiviteter ska utjämna livsvillkor och föra samman barn och unga med olika bakgrund. De öppna fritidsverksamheterna är en del av stadens trygghetsskapande arbete och kan motverka att unga rekryteras in i kriminalitet.

Nämndens fritidsverksamhet ska stimulera och ta tillvara barns och ungas kreativitet och delaktighet. Under 2024 förstärker nämnden budgeten för kultur och fritid.

Öppna mötesplatser för barn, föräldrar och unga

Barn, föräldrar och ungdomar ska erbjudas gemenskap och positiva upplevelser inom nämndens öppna mötesplatser – öppen förskola, parklek och fritidsgård. Arbetet med fritidsgårdar och parklekar ska utgå från Stockholms stads strategi för fritidsgårdar samt från den nya strategin för parklekar. Nämnden ska följa och vid behov delta i kommunstyrelsens uppdrag att utreda en långsiktig modell för driftbudgeten för parklekar som tar hänsyn till gjorda investeringar och kostnader. Staden ska ha en enhetlig och tydlig plan kring hur befintliga parklekar kan utvecklas och bevaras, därför ska nämnden upprätta en plan för hur stadsdelsnämndsområdets parkleksbyggnader ska användas och utvecklas.

Nämnden ska sträva efter så stort öppethållande som möjligt och erbjuda ett bredare verksamhetsutbud som passar fler barn och ungdomar. Barn och ungdomar har rätt att påverka beslut som rör dem och bjudas in att påverka verksamhetsutbudet i parklekar och på fritidsgårdar. Nämndens öppna mötesplatser ska vara trygga och jämställda samt ge besökarna en känsla av tillhörighet, ge positiva förebilder och ett bredare kontaktnät. De ska också ha fokus på hälsofrämjande aktiviteter kring rörelse och idrott. Nämnden ska utveckla de ledarledda aktiviteterna för att höja kvaliteten. Fritidsgårdar ska erbjuda studiehjälp, gärna i samarbete med civilsamhället.

Nämndens öppna mötesplatser ska samarbeta med socialtjänst, förskolor, skolor, fritidshem, ideella verksamheter och kulturinstitutioner. Samarbetet mellan fritidsgårdar i olika stadsdelar ska stärkas för ökad integration.

Nämndens fritidsgård för flickor och pojkar i gymnasieåldern ska fortsätta att stärka sitt aktivitetsbaserade arbetssätt och rusta ungdomar med användbara färdigheter inför vuxenlivet, exempelvis projektledning. Nämnden ska även undersöka hur det aktivitetsbaserade

arbets sättet kan stärkas på övriga fritidsgårdar. Under ska 2024 upplevt behov bland besökare och kostnader för en körkortssimulator undersökas.

Nämndens öppna mötesplatser för barn och unga ska ha särskilt fokus på grupper som inte nås av andra fritidsverksamheter i lika hög grad och särskilt uppmärksamma flickor, nyanlända, unga med funktionsnedsättningar och HBTQI- personer. Nämndens HBTQI-häng för ungdomar mellan 11-18 år ska fortsätta att utvecklas och ungdomar som av fältassistenterna och fritidslotsen uppmärksammas ha behov av stöd, lotsas vidare till rätt instans.

Nämndens öppna mötesplatser ska vara tillgängliga och välkomna för alla oavsett funktionsförmåga och ge unga möjligheter att utvecklas efter sina egna förutsättningar. Nämndens mötesplatser för unga med kognitiva funktionsnedsättningar ska fortsätta att utvecklas och ha öppet vissa kvällar i veckan. Nämnden ska också undersöka möjligheterna att öppna en öppen förskola för föräldrar med barn med funktionsnedsättningar.

Förvaltningen ska fortsätta arbetet med att låta öppna förskolan vara en arena för föräldraskapsstöd i samverkan med barnavårdscentralen, barnmorskemottagningen och undervisning i svenska (SFI). I Fagersjö ska arbetet med introduktionsförskola fortsätta.

Gemenskap genom organiserade fritidsaktiviteter kan vara ett skydd mot social utsatthet och kriminalitet. En rik fritid med trygga vuxna förebilder är en viktig skyddsfaktor för barn och unga. En del barn i Farsta behöver mer vägledning på fritiden för att hamna rätt i livet. Nämndens och utbildningsnämndens pilotprojekt med fritidslotsar ska utvecklas under 2024 tillsammans med Farsta föreningsråd.

Fritidsbiblioteket i Fagersjö ska utökas till att även finnas inom stadsdelsnämndens dagliga verksamhet.

Lovverksamhet

Nämnden ska tillsammans med idrottsnämnden, kulturnämnden och det lokala föreningslivet skapa ett rikt utbud av kostnadsfria aktiviteter och dagkollon under skolloven. Särskilt fokus ska ges till aktiviteter för ungdomar och ungdomars skapande och intressen. Förutom ordinarie föreningsbidrag avsätter nämnden särskilda medel som bidrag till föreningar som vill skapa lovaktiviteter för Farstas flickor och pojkar.

Kolloverksamhet

Stadens sommarkollo ska ge barn i årskurs 1-9 möjlighet till en stimulerande och trygg sommarvistelse. Barn och ungdomar från olika stadsdelsområden möts och erbjuds roliga och spännande upplevelser och kunskaper. Möjligheten att få åka på prova-på-kollo för barn som inte varit på kollo tidigare finns. Även dag- och helgkollo anordnas.

Barn med funktionsnedsättning ska ges möjlighet att delta i den ordinarie kolloverksamheten där det är möjligt utifrån barnets egna förutsättningar. För barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättningar arrangerar Stockholms stad även LSS-kollo. Förvaltningen ska informera berörda om vilka verksamheter som erbjuds.

Stadsdelen erbjuder kollo utifrån anvisat antal platser och förtur ska ges till barn med sociala eller medicinska behov. Barn som inte tidigare besökt kollo ska också prioriteras.

Mötesplatser ute

Farstas park- och naturområden, badplatser och lekparker är viktiga för barn och unga. Dessa miljöer ska fungera som mötesplatser, locka till rörelse samt erbjuda friluftsliv och naturupplevelser. Lekparker ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem. Nämnden ska 2024 rusta upp en mindre lekylta i parkleken Starmyran i Hökarängen, upprusta staketet i lekplatsen Klyftan samt byta fallskyddsunderlag under den stora klätterställningen i Farstaängens parklek. Detta i enlighet med den plan för upprustning av stadsdelsområdets lekparker som nämnden tog fram 2023. Under 2024 påbörjas projekteringen av Hästhagsparken i Farsta. Målet är att skapa en mötesplats för alla åldrar. Projektet beräknas vara färdigt under 2025.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om god utbildning (mål 4), jämställdhet (mål 5), minskad ojämlikhet (mål 10) och fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter		Fastställs 2024	År
Kommentar			
Ny indikator, målvärde saknas och fastställs i samband med tertialrapport 1 2024.			
 Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	2 %	2,7 %	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31

Nämndmål: 1.1.1 I Farsta har barn och unga en jämlik, trygg uppväxt och en rik fritid

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete med att säkerställa barn och ungas rätt till en jämlik, trygg uppväxt och en rik fritid. Andelen barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd ska minska och nämnden ska möjliggöra för fler att ta del av de fritidsverksamheter som erbjuds. Målet beskriver nämndens arbete med parklekar, fritidsgårdar, kollo, lovaktiviteter samt det planerade arbetet för mötesplatser ute, såsom bad- och lekplatser.

Förväntat resultat

- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar
- Andelen besökare som är nöjda med nämndens öppna mötesplatser (öppen förskola, parklek och fritidsgård) är mer än 90 procent
- Könsfördelningen är jämn bland besökare på nämndens parklekar och fritidsgårdar

- Andelen besökare som upplever att de kan påverka verksamheten på nämndens öppna mötesplatser ökar
- Antalet ledarledda aktiviteter och program på nämndens öppna mötesplatser ökar
- Andelen deltagande barn från grupper som idag är underrepresenterade inom kolloverksamheten ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
♀ Andel besökare som är nöjda med förvaltningens öppna mötesplatser för barn och unga.	95 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska undersöka möjligheten att öppna en öppen förskola för föräldrar till barn med funktionsnedsättning	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska undersöka upplevt behov bland besökare samt kostnader för en körkortssimulator	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla fritidslotsprojektet i samverkan med det lokala föreningslivet	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

Förskolorna i stadsdelsområdet arbetar för en hög kvalitet och likvärdighet genom ett nära samarbete mellan förskolenheterna och med stöd av ett övergripande förskolestöd. Arbetet med hållbar förskola pågår och syns i förskolans utbildning. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på barn och barnens behov, där omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Barns hälsa och välbefinnande är centralt liksom alla barns rätt att leka och lära utifrån sina förutsättningar.

Förskolan är av stor betydelse i det förebyggande arbetet. Genom förskolan ska nämnden lägga grunden för en fungerande skolgång samt stärka gemenskap och tillit i lokalsamhället. Förskolan ska bidra till att bygga band mellan familjer i området och till att öka lokalsamhällets förtroende för staden.

Förskolorna kommer under året att arbeta utifrån nedanstående områden som följs upp i ett gemensamt systematiskt kvalitetsarbete.

Hållbar utveckling samt hälsa och välbefinnande

Förskolans utbildning ska präglas av framtidstro samt ge barnen möjligheter att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och till natur och samhälle.

Genom arbetet med *barns röster i ett hållbart Farsta* får barnen möjligheter att utveckla kunskaper om hur de val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling. Arbetet har sin utgångspunkt i de tre dimensionerna – ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet.

Arbetet leds genom delaktighet i Ifous forskningsprogram och den lokala organisation som förskolenheterna deltar i för att skapa likvärdighet och kollektivt lärande. Förskolans utbildning ska ta tillvara barnens egna tankar och hypoteser och utmana och stimulera deras

intresse för och vilja att lära mer om natur, samhälle och teknik.

Barns hälsa främjas av fysisk aktivitet, näringsriktiga måltider och social samvaro med andra barn. Genom att ges möjligheter att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer kan barnen utveckla ett naturligt intresse för en hälsosam livsstil. För att ytterligare stärka barns hälsa görs en kompetenshöjande insats gällande barns psykiska hälsa i förskolan. Förskolorna fortsätter arbetet, följer upp och utvärderar de insatser som görs för att främja barns hälsa. Barnen ska vistas i en hälsosam miljö fri från farliga kemikalier. Barnen ska erbjudas näringsriktig, hållbar och klimatsmart mat. Under året fördjupas och utvecklas arbetet med en lokal måltidsstrategi med utgångspunkt i stadens matstrategi.

Språkutvecklande arbete

Barnens språkutveckling och förmåga att kommunicera är grundläggande för utbildningen i förskolan och ligger till grund för fortsatt lärande genom hela skolväsendet. Den handlingsplan för övergång till grundskolan som gäller beaktar särskilt barnens språkutveckling och samverkan för att skapa goda förutsättningar.

Språkutvecklande arbetssätt samt barns rätt till flerspråkighet och interkulturalitet i förskolan ska vara en del av utbildningen. Nämndens språkstrategi anger att flerspråkighet och interkulturalitet är ett prioriterat område för 2024. Utöver detta pågår arbetet med högläsning och boksamtal som en metod för utveckling av språket. Polyglutt är ett digitalt verktyg för att arbeta med läsning på olika språk. Förskolornas arbete med att utveckla barns språk ska stödjas genom riktade kompetenssatsningar inom specialpedagogik och samarbetet med biblioteken bidrar till förskolebarnens läs- och skrivutveckling. Förskolenheterna ska utveckla sina förskolebibliotek.

En likvärdig, trygg och tillgänglig utbildning

Förskolans uppdrag är att erbjuda en trygg och likvärdig miljö som tillgodoser barns rätt att leka och lära tillsammans med andra barn, och där alla barn får utbildning utifrån sina förutsättningar. Förskolans lärmiljöer behöver vara tydliga, tillåtande och tillgängliga för alla barn och under året kommer arbetet fortsätta med att utveckla en tydliggörande pedagogik med miljöer som främjar inkludering av alla barn. Arbetet med att utveckla lärmiljöerna ska stödjas genom rutiner för miljöronder som är reviderade utifrån hållbar förskola.

Den pedagogiska miljöronden fortsätter utvecklas utifrån skolpedagogiska skolmyndighetens nya vägledning. Förvaltningen deltar i stadens arbete med att ta fram lekvärdesriktlinjer för förskolegårdar. Förskolans arbete med säker förskola, barnskyddsronder och trygghetsvandringar fortsätter i syfte att förebygga den fysiska miljön.

Plan mot kränkande behandling och diskriminering revideras i samband med enheternas verksamhetsplaner. Förskolornas arbete med att stärka barns sociala välbefinnande och psykiska hälsa utvecklas under året.

Barns lek, utomhus och inomhus, ska främjas och utmanas genom inspirerande och tilltalande miljöer. Engagerade pedagoger i barngruppen har en roll i leken och bidrar till att den utvecklas och blir inkluderande. Kompetensutveckling och dialog om lekens betydelse för språkutveckling och social interaktion prioriteras. Undervisning i förskola behöver ha många dimensioner och utgångspunkten är lekfull undervisning med reflektion där lärandet i gruppen

synliggörs. Undervisningen i förskolan baseras på barnens kunnande och förutsätter dokumentation och reflektion. I Skolplattformen har vi möjlighet att följa barns förändrade kunnande, dokumentera barngruppens utvecklingsprocess och utvärdera temaarbetet på grupp- och individnivå. Barnens temaarbeten kopplas till de olika målområdena i läroplanen och resultat synliggörs och utvärderas.

Barns röster – en demokratifråga

Arbetet för hållbar förskola ska stärka barns rättigheter och möjligheter utifrån ett normkritiskt förhållningssätt. Alla barn ska ges samma möjlighet att utvecklas som unika individer och ha förutsättningar för ett livslångt lärande. Främjande och förebyggande insatser säkerställer att barnen vistas i en trygg, säker och stimulerande förskola som skapar förutsättningar för deras delaktighet och inflytande.

Förskolans utbildning ska vila på barnkonventionens grund. Barn har rätt att uttrycka sina åsikter med hänsyn till ålder och mognad och få dem beaktade i alla frågor som berör dem. Vid förändringsarbete och utveckling ska barnkonsekvensanalyser genomföras. Barnen ska på ett naturligt sätt vara delaktiga och ha inflytande över sin utveckling och lärande. Samtliga förskolenheter har barnombud för att bevaka, stärka och uppmärksamma barnens rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Förskolenheterna utvecklar sitt arbete med barns delaktighet och inflytande inom olika områden utifrån hållbar förskola.

Samverkan för barns bästa och ökad inskrivning

Alla barn i förskolan har rätt till en likvärdig utbildning. Därför är det av stor vikt att tidigt identifiera barn i behov av särskilt stöd för att kunna ge rätt stöd och göra Anpassningar. Förvaltningens barnhälsoteam är en stödfunktion för förskolenheterna. Barnhälsoteamet arbetar med främjande och förebyggande insatser både på generell och specifik nivå och genomför också åtgärdande insatser. Barnhälsoteamet kommer under året att arbeta tillsammans med förskolenheterna i uppbyggnad av det enhetsvisa barnhälsoarbetet. Ett fördjupat arbete och kompetensutveckling planeras kring specialpedagogiskt arbete i förskola, lek och språk samt att främja barns psykiska välmående och förebygga psykisk ohälsa för förskolans medarbetare.

Förskolans samarbete med socialtjänsten ska fördjupas för att kunna agera med tidiga sociala insatser där detta behövs samt stärka det egna arbetet på förskolan. Det främjande och förebyggande arbetet behöver utvecklas i syfte att skapa kanaler och stöd för familjer som har behov. Social oro och omsorgsbrist behöver uppmärksammas och barn ska få rätt stöd på förskolan. En ökad samverkan och fördjupat kunskapsutbyte ska ske för att säkra stöd till barn som upplever våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld. En kontakt med socialtjänsten ska ske vid minsta misstanke och anmälningar om oro ska göras av alla inom förskolan.

Introduktionsförskolan och de öppna förskolorna inom stadsdelsområdet möter eventuella blivande förskolebarn och deras föräldrar. Samverkan mellan förskolenheter och öppna förskola behöver stärkas och formerna utvecklas. Förskolan är en viktig skyddsfaktor för barn och uppdraget med att öka inskrivningsgraden i förskolan sker genom samverkan mellan interna och externa parter, till exempel barnavårdscentralen. Inskrivningsgraden för förskolan i Farsta håller en relativt hög nivå men behöver säkerställas och bibehållas. Arbetet kommer

ha särskilt fokus på områden där inskrivningsgraden är låg och syftar till att komma i kontakt med vårdnadshavare för barn som inte är inskrivna, så att de kan erbjudas olika typer av insatser samt informera om vinsterna för barnet av att gå i förskola.

Förskola och hem i samverkan

Nämnden ska arbeta aktivt för att i dialog med varje barn och dess vårdnadshavare synliggöra barnens utveckling och lärande på förskolan. Tillsammans med vårdnadshavare förs en dialog om förskolans verksamhet och mål men också om arbetssätt och metoder som används. Kommunikationen med vårdnadshavare sker företrädesvis i det dagliga mötet. Som komplement till detta har förskolan också kommunikation via Skolplattformen. Under kommande år införs en ny plattform för vårdnadshavare.

Vårdnadshavarna ska ges möjlighet till delaktighet i verksamheten och nämnden har ett ansvar att skapa delaktighet och involvera dem bland annat i arbetet med hållbar förskola. Vårdnadshavare ska bli professionellt bemötta och uppleva att synpunkter och frågor hanteras skyndsamt.

Förskolan ska vara ett stöd för familjer och ha kompetens vid möte av vårdnadshavare som behöver stöd. Förskolan ska också rekommendera och informera om föräldraskapsstödjande program eller stöd för familjer genom den öppna verksamheten Famnen. Förskolan ska också rekommendera och informera om föräldraskapsstödjande program eller stöd för familjer genom den öppna verksamheten Famnen.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om god hälsa och välbefinnande (mål 3), god utbildning (mål 4), jämställdhet (mål 5), minskad ojämlikhet (mål 10) och fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)		Fastställs 2024	År
Kommentar Ny indikator, målvärde saknas och fastställs i samband med tertialrapport 1 2024.			
 Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35 %	Ökning	Tertial
 Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Antal barn per grupp	15	15	Tertial
 Antal barn per legitimerad förskollärare	15 st	Minskning	Tertial
 Inskrivningsgrad i förskola	96 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.2.1 Barnen i Farsta leker och lär i en likvärdig, trygg och hållbar förskola

Beskrivning

Målet har fokus på att alla barn ska ha jämlika livsvillkor och livschanser. Nämnden ska öka andelen utbildad personal och andelen inskrivna barn i förskolan. En samlad satsning på språk i förskolan, språkutveckling, medarbetarnas kompetens i språk/pedagogik och planerad högläsning ska genomföras. Fördjupad samverkan och samarbete med socialtjänsten och regionen för ett främjande och förebyggande arbete. Lärande för hållbar utveckling ska utvecklas och arbetet med gröna skolgårdar utvecklas.

Förväntat resultat

- Barnens kunskap om hållbarhet har ökat
- Barns språkliga förmåga ökar
- Barn undervisas i lärmiljöer som är tillgängliga, trygga och främjar lek
- Barnens delaktighet och inflytande ökar
- Barnens behov av stöd och anpassning synliggörs och tillgodoses
- Ökad samverkan med socialtjänst och regionen för att stärka barns hälsa
- Andel vårdnadshavare som är nöjda med sitt barns förskola ökar

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel vårdnadshavare som upplever att deras barns språkliga förmåga utvecklas i förskolan.	85 %		År
Andel vårdnadshavare som upplever att förskolan bidrar till att deras barn visar ett intresse för hållbar utveckling	85 %		År
Andel vårdnadshavare som är nöjda med förskolans arbete med normer och värden.	89 %		År
Vårdnadshavarnas nöjdhet med samverkan med förskolan	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genomföra uppföljning och revidering av plan mot kränkande behandling	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

Nämnden ska arbeta förebyggande för att ge stöd och omsorg där behoven är som störst. Socialtjänstens insatser ska vara grundade i vetenskap och beprövad erfarenhet men också utveckla och prova nya metoder utifrån individens behov. Under året ska det bli enklare och mer tillgängligt att söka stöd när flera processer ska digitaliseras.

Förebyggande arbete

Under 2024 ska ett omställningsarbete inom socialtjänsten genomföras inför att en ny

socialtjänstlag träder i kraft 2025 med ökat fokus på tillgänglighet, förebyggande perspektiv, kunskapsbaserade insatser och ökade möjligheter att ge insatser utan biståndsbeslut.

Socialtjänsten ska stärka sin samverkan med förskolan för att tidigt identifiera barn i riskzon. Förstagångsföräldrar och föräldrar som får sitt första barn i Sverige och boende i Fagersjö, Hökarängen eller Farsta strand ska erbjudas utökat hembesöksprogram i samarbete med barnavårdscentralen.

Nämnden ska säkerställa att barn och unga som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det skydd och stöd som de behöver. Genom samverkan med skolan, förskolan, fritiden, polisen och Region Stockholm ska det förebyggande arbetet utvecklas och bättre individuellt riktade insatser beviljas så att färre barn och ungdomar återaktualiseras efter avslutad insats. Arbetet med skolsociala team ska vidareutvecklas och socialtjänstens närvaro i skola, fritidshem och fritidsklubbar ska öka.

Alla barn i förskolan har rätt till en likvärdig utbildning och därför är det av stor vikt att tidigt identifiera barn i behov av särskilt stöd för att ge rätt stöd och anpassningar. Nämndens barnhälsosteam är viktiga i detta arbete. Under året tydliggörs och fördjupas barnhälsoarbetet på förskolenheterna.

Barns och ungas delaktighet och inflytande

Barn har rätt att höras och kunna påverka beslut som rör dem. För att öka barn och ungas delaktighet och inflytande i samtal med socialtjänsten använder förvaltningen verktyget Viewpoint, en interaktiv digital tjänst där barn och unga kan besvara frågor om sin situation. Svaren utgör sedan grund för det fortsatta samtalet med barnet/ungdomen.

Kvalitetsutveckling och innovation

Socialtjänstens insatser ska vara grundade i vetenskap och beprövad erfarenhet. Nämndens verksamheter ska systematiskt förbättra sina arbetssätt, men också utveckla och prova nya metoder. Staden utvecklar kvalitet och för att få bättre kontroll på var man placerar barn i HVB har socialnämnden fått resurser till ett stadsgemensamt uppdrag att öppna ytterligare boenden i egen regi under 2024. Farsta stadsdelsnämnd ska verka för att stadens egna HVB-hem ska användas i första hand.

Nämnden driver flera projekt för att utveckla och anpassa verksamheten till att ge bästa möjliga stöd:

- *Ungas våld i det offentliga och våld i nära relationer* – ett samarbete med forskare på Marie Cederschiölds högskola vars syfte är att undersöka, utveckla och utvärdera arbetet med unga som både är våldsutsatta och våldsutövare.
- *Skolsamordnare för placerade barn* där skolsamordnare tillsammans med socialsekreterare och den unge arbetar för en fungerande skolgång med goda skolresultat.
- *Intensifierad utredning i hemmiljö* där behandlare och utredare tillsammans utreder situation, behov av skydd och stöd i barns hemmiljö.
- *Mitt val, min väg* – ett samarbete med forskare på Lunds och Göteborgs Universitet för att utveckla metoder för att stödja ungdomar i övergången från samhällsvård till ett

självständigt liv.

- *Säkra digitala möten*, en ny digital mötestjänst för videomöten där känsliga uppgifter eller sekretess behandlas på ett säkert sätt och som möjliggör för fler digitala möten med Farstas invånare.
- *Pilotprojekt* för e-ansökan om ekonomisk bistånd samt förenklad handläggning som ska göra processen lättare för både den enskilde och handläggaren.
- *Digital orosanmälan* för barn och unga.
- *Utveckla ömsesidiga broar mellan romer och socialtjänsten*
- *Särskild satsning på förstärkt samverkan kring personer med komplex samsjuklighet*
- *Lotsar för utökat stöd* på relationsvårdscentrum.

Förebygga kriminalitet och stödja personer i riskzon

Nämnden ska i samverkan med bland annat polisen förebygga kriminalitet, identifiera och stödja personer i riskzon för kriminalitet samt verka för att fler personer lämnar kriminalitet, barn och unga såväl som vuxna. Arbetet med samlokalisering av socialsekreterare hos polis fortsätter utvecklas. Personer som vill lämna en kriminell livsstil får kontakt och stöd i intensifierad samverkan med polis och kriminalvård. Socialstyrelsens kunskapsstöd om insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott riktat mot barn 6-17 år används. Fler barn ska erbjudas kunskapsbaserade insatser som ska resultera i minskat normbrytande beteende och kriminalitet. Socialtjänstens insatser till barn och unga ges i första hand i frivillig form och nämnden ska utveckla det förebyggande arbetet inom socialtjänsten och förbättra möjligheten till tidiga och frivilliga insatser. Stöd till anhöriga till personer med kriminell livsstil som drabbats av skjutningar och dödligt våld är en del i arbetet. Arbetet med sociala insatsgrupper ska utökas och utvecklas.

Stöd och behandling för missbruk och/eller psykiatrisk problematik

Genom förstärkt samverkan med Region Stockholm ges kvalitativt stöd, vård och behandling för personer med missbruk och/eller psykiatrisk problematik. Fler personer ska med hjälp och stöd komma ifrån sin missbruk- och beroendeproblematik och fullfölja sin individuella planering. Ett viktigt inslag i detta arbete är att upprätta samordnade individuella planer (SIP) för de brukare som har behov av insatser från flera verksamheter.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Biståndshandläggning ska vara rättssäker, likställd och jämställd och handläggningen följer lagar och riktlinjer för personer med funktionsnedsättning. För att säkerställa ett gott bemötande mot brukare utbildas och certifieras alla medarbetare i det pedagogiska ramverket. Ambassadörer från enheterna träffas regelbundet i ett nätverk för att gemensamt utveckla arbetet.

Föräldrar till barn med funktionsnedsättningar erbjuds möjlighet att få stöd av nämndens koordinatorstöd som inkluderar praktiskt stöd, få en överblick av barnets situation, kartlägga behov av stöd som finns, förstå hur samhällets stöd fungerar, samordna stödinsatser och bygga fungerande nätverk. Nämnden ska utveckla arbetet med att ge information om vilka insatser som det finns att ansöka om inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning och kommer erbjuda informationsträffar vid några tillfällen under året.

Nämnden fortsätter arbetet med antagen färdplan för enhetlig yrkestitulatur inom stadens LSS-verksamheter. Arbetet förstärks genom fortsatt satsning på grundkompetens och certifiering i samband med byte av titulatur. De tre titlarna är stödpedagog, stödassistent och stödbiträde.

Nämnden planerar en innovationssatsning med utveckling av olika former av välfärdsteknik anpassade för olika funktionsnedsättningar och behov (se bilaga 9 om innovationssatsningar).

Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

Nämnden ska fortsätta arbeta i enlighet med *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning* samt det nya programmet som börjar gälla under 2024. Det nya programmet innebär också ett nytt fokusområde kopplat till boende och nämnden ska säkerställa att det fokusområdet lyfts under förutsättning av ett nytt program beslutas av kommunfullmäktige. Programmets utgångspunkt är att personer med funktionsnedsättning ska vara fullt delaktiga på jämlika villkor som alla andra, utan diskriminering. En del i arbetet är att biståndshandläggningen ska vara rättssäker, likställd och jämställd och att handläggningen följer lagar och riktlinjer. En annan del är fortsatt satsning på grundkompetens och certifiering för enhetlig yrkestitulatur för anställda inom LSS-verksamheterna. Vidare planerar nämnden en innovationssatsning med utveckling av välfärdsteknik anpassade för olika funktionsnedsättningar och behov. Tillsammans med Enskede-Årsta-Vantörs och Skarpnåcks stadsdelsnämnder och i samråd med det gemensamma funktionshinderrådet utreds förutsättningarna för genomförandet av en gemensam insiktsutbildning. Insiktsutbildning syftar till att få insikt om hur det är att leva med olika funktionsnedsättningar, att alla är olika och har olika förutsättningar. Insiktutbildningar bygger på mänskliga rättigheter och allas lika värde.

Medarbetare och förvaltningen behöver stärka sin kompetens kring tillgängliga dokument – så att till exempel lovbroschyrer i pdf-format kan läsas av personer med synnedsättning.

Programmet ska genomsyra hela nämndens verksamhet. Nämnden har kopplat relevanta mål, indikatorer och aktiviteter till programmet för att följa upp arbetet med programmet.

Biståndsbedömning för äldre

Inom biståndshandläggningen har man följsamhet till gällande lagar och riktlinjer för äldreomsorgen. Biståndshandläggning inom äldreomsorgen ska vara rättssäker, likställd och jämställd. Individens behov i centrum (IBIC) används som metod för att stärka det personcentrerade arbetssättet och Motiverande Samtal (MI), används som samtalsmetod. Nämnden ska ha ett fortsatt utvecklingsarbete med syftet att biståndsbeslut för insatser inom hemtjänst utformas som ramtid. En välfungerande vård- och omsorgskedja i samverkan med Regionen säkerställs genom en strukturerad informationsöverlämning. Etablerade arbetssätt finns för samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård samt för Tryggt mottagande och Samordnad Individuell Plan (SIP) ska finnas.

Tjänsten äldreкуратор övergår från projektförm till permanent. Uppsökande insatser för att motverka ofrivillig ensamhet och social isolering ska fortsätta. Beställarenheten inom äldreomsorgen ska genomföra regelbundna samverkansmöten med utförare för att säkerställa kvaliteten.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om ingen fattigdom (mål 1), ingen hunger (mål 2), god hälsa och välbefinnande (mål 3) jämställdhet (mål 5), minskad ojämlikhet (mål 10) och fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24 %	24 %	Tertial
 Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	88 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	Tas fram av nämnd	År
 Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	80 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	90 %	90 %	År
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	84 %	79 %	År
 Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)		Fastställs 2024	År
Kommentar			
Ny indikator, målvärde saknas och fastställs i samband med tertialrapport 1 2024.			
 Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	75 %	75 %	Tertial
 Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	73 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	86 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Socialnämnden och äldrenämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.3.1 Farstas invånare får stöd och omsorg utifrån sina behov.

Beskrivning

Målet beskriver hur socialtjänstens insatser och förbyggande arbete ska säkras. Goda metoder och arbetssätt ska spridas samtidigt som en god arbetsmiljö för medarbetarna säkerställs. Nämnden arbetar förebyggande och kunskapsbaserat och med tidiga insatser. Snabb etablering för nyanlända i skola, arbetsliv och samhället. Kompetensutveckling hos medarbetarna ska utvecklas och vidareutbildning uppmuntras. En rättssäker, likställig och

jämställd handläggning ska säkerställas. Arbetet med äldreкураторer och uppsökande insatser för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre är fortsatt viktigt. Ramtid i biståndsbeslut för hemtjänst ska öka och lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård (LUS), samordnad individuell plan (SIP) och tryggt mottagande säkerställas.

Förväntat resultat

- Förstagångsföräldrar och föräldrar som får sitt första barn i Sverige erbjuds utökad hembesöksprogram
- Färre barn och ungdomar återkommer inom ett år efter avslutad insats
- Barn och ungdomar med stödbehov uppmärksammas tidigt och erbjuds samordnade och individuella insatser
- Fler barn och unga är delaktiga i sin utredning och får återkoppling
- Personer som vill lämna en kriminell livsstil får hjälp
- Fler personer med missbruksproblem som söker stöd och hjälp fullföljer sin individuella planering
- Fler personer upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten
- Andelen brukare som är nöjda med sina insatser har ökat
- Nämndens verksamheter är tillgängliga
- Brukare inom nämndens verksamheter upplever en ökad trygghet
- Äldre som ansöker om och beviljas bistånd upplever att de har insatser utformade efter sina behov
- Äldre som ansöker om bistånd upplever sig respektfullt bemötta
- Andel beslut utformade som ramtid inom hemtjänsten ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsätta arbeta med projekten Skolsamordnare för placerade barn och unga, intensifierad utredning i hemmiljö, Mitt val - min väg och Stärkt samverkan	2023-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska i samverkan med Skarpnäcks och Enskede Årstas Vantörs stadsdelsnämnder utveckla anhörigstödet för anhöriga till personer med en kriminell livsstil, koppling till våldsbejakande extremism, samt till personer som drabbats av skjutningar och dödligt våld vid öppenvård sydost	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska implementera Socialstyrelsens kunskapsstöd om insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende och återfall i brott	2022-12-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska tillsammans med Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck stadsdelsnämnd samt det gemensamma funktionshinderrådet utreda förutsättningarna för genomförandet av en insiktsutbildning om hur det är att leva med olika funktionsnedsättningar	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla arbetet med goda samverkansformer inom socialtjänsten	2023-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

Äldreomsorgen verksamheter utgår ifrån ett salutogent förhållningssätt som fokuserar på

hälsofrämjande helhetsperspektiv och där utgångspunkten är den äldres specifika behov och önskemål. Biståndsbedömning inom äldreomsorgen beskrivs under mål 1.3.

Värdegrundsarbete

Arbetet inom äldreomsorgens verksamheter ska utgå ifrån och genomsyras av Stockholms stads värdegrund för äldreomsorgen. Nämnden ska under året fördjupa värdegrundsarbetet inom äldreomsorgen med fokus på normmedvetet förhållningssätt inom vård och omsorg. Syftet är att skapa en medvetenhet om förutfattade meningar och förhållningssätt. Som stöd i arbetet kommer Normspelet (Kunskapscentrum för jämlik vård) att användas vid exempelvis ledningsgruppsmöten och arbetsplatsträffar. Möjligheterna för att HBTQI-certifiera/diplomera äldreomsorgens ledningsgrupp ska undersökas.

Ombudsroller

Verksamheter inom äldreomsorgen ska fortsatt arbeta för att stärka ombudsroller inom områden som palliativt förhållningssätt och vård, mat- och måltider, språk, kultur och anhörigstöd. Ombuden ska ha fördjupad kunskap inom de olika områdena och verka som ett stöd för medarbetare samt driva utveckling inom området.

Nytt systemstöd för utförverksamheter

Beslut har fattats om att upphandla ett nytt systemstöd för stadens utförverksamheter inom socialtjänst, äldreomsorg och kommunal hälso- och sjukvård. Inför upphandling har projekt NU initierats. En viktig del av arbetet med upphandlingen är att säkerställa att kravställen motsvarar verksamheternas behov. Avdelningen för äldreomsorg har två representanter med i projektgruppen.

Utvecklad hälso- och sjukvård

Omställningen till en god och nära vård fortgår inom äldreomsorgens verksamheter. Förvaltningens samverkan med Region Stockholm utvecklas utifrån stadens handlingsplan för en god och nära vård.

Omställningen sätter den äldres behov i fokus så att äldre får en samordnad vård utifrån individuella behov. Exempel på samverkan är förvaltningens regelbundna samverkansmöten med regionens geografiska samordnare, hemtjänstens samverkan med regionen i arbetet med att förebygga undernäring och den forskningsstudie Edö vård- och omsorgsboende deltar i, NutriSym, som Äldrecentrum bedriver. Studien genomförs parallellt i primärvården inom Region Stockholm och gemensamma möten är inplanerade.

Kvalitetsregister används för att kartlägga och säkerställa att den äldre får sina specifika behov tillgodosedda. Samverkan med Palliativt kunskapscentrum, PKC, är en utgångspunkt för utveckling och kompetenshöjande insatser inom palliativt förhållningssätt. Plan för palliativ vård i livets slutskede ska upprättas och det palliativa förhållningssättet ska under året utvecklas inom alla äldreomsorgens enheter.

Beslutsstödet Visam används för att ge kvalitetssäkrade bedömningar vid försämrat allmäntillstånd samt som stöd i att säkra informationsöverföring. Utredning och planering för möjligheten till införande av Rondplattformen inom nämndens vård- och omsorgsboenden ska genomföras. Rondplattformen är ett digitalt verktyg för informationsöverföring både mellan

och inom professioner och som underlättar kommunikationen mellan sjuksköterskor och läkare. Förvaltningen ska också utveckla användandet av digital läkemedelssigenering, Appva.

Följsamhet till basala hygienrutiner säkerställs genom kontinuerliga genomgångar av fastställda riktlinjer och rutiner samt genom egenkontroller om förutsättningar, självskattning och observation. Verksamheterna ska jobba med strukturerat smittskyddsarbete i samverkan med Vårdhygien och Smittskydd Stockholm.

Mat, måltid och nutrition

Arbetet inom äldreomsorgens verksamheter utgår ifrån *strategi för god, hälsosam och klimatsmart mat, Mat- och måltidspolicyn, lokal rutin för mat och måltider på vård- och omsorgsboenden och rutin för livsmedelshygien*. Inom vård- och omsorgsboendena genomförs mat- och måltidsobservationer och nattfastemätningar i syfte att kvalitetssäkra samt utveckla verksamheterna. Hemtjänstenheterna och Regionen Stockholm har en etablerad samverkan i arbetet med att förebygga undernäring bland de äldre och inom vård- och omsorgsboendena ska måltidsmiljön utvecklas i samarbete med förvaltningens dietist. I utvecklingsarbetet ingår att på ett strukturerat sätt inhämta de boendes upplevelser, önskemål och synpunkter av måltidssituationen. Ett arbete med att stärka teamet inom vård- och omsorgsboenden i arbetet med att förebygga undernäring ska fortgå under 2024. Detta är ett arbete som bidrar till måluppfyllnad av mål 2 och 12 i Agenda 2030.

Edö vård- och omsorgsboende deltar i Äldrecentrums forskningsstudie, NutriSym. Studien handlar om tidig upptäckt av nutritionsrelaterade symtom och besvär hos äldre personer med risk för undernäring. Studien genomförs parallellt i primärvården inom Region Stockholm och gemensamma möten är inplanerade.

Brett aktivitetsutbud

Inom nämndens vård- och omsorgsboendena finns ett varierat utbud av sociala och kulturella aktiviteter som är individ- och gruppanpassade. Aktivitetsutbudet ska baseras på de äldres önskemål och behov och erbjudas minst två gånger dagligen. Utevistelse erbjuds alla boende vid vård- och omsorgsboenden minst en gång dagligen. Alla verksamheter ska utveckla forum för dialog och tillvaratagande av de boendes önskemål, synpunkter och erfarenhet, så som exempelvis boenderåd.

Sociala besök fortsätter inom vård- och omsorgsboenden och innefattar ungdomsbesök (helger) och seniorbesök (vardagar). Nämnden planerar för att utöka antalet vårddjur inom nämndens vård- och omsorgsboenden.

Inom vård- och omsorgsboendena finns kulturombud och aktivitetsansvariga som bland annat är en länk mellan förvaltningen kultursekreterare och aktivitetsutbudet på boendet. En samverkan finns med Farstas bibliotek där kulturombuden är kontaktpersoner.

Hemtjänst

Inom hemtjänsten ska ramtiden fortsätta att utvecklas som arbetssätt i samarbete med beställarenheten. Verksamheterna har specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt, så kallade demensteam. Medarbetare som ingår i demensteamet träffas kontinuerligt för att utbyta erfarenheter och genomgå

utbildningar. Inom enheterna finns även medarbetare med fördjupad kunskap inom området psykiskt ohälsa och beroendesjukdomar. Fortsatt arbete med att implementera rutiner kring sammanhållen individuell planering i samverkan med Regionen.

Hemtjänstens nattpatrull återgår i egen regi från den 1 juni 2024. Nattpatrullen ska drivas inom enheten Farsta hemtjänst Centrum och upptagningsområde kommer att vara Farsta stadsdelsområde och Skarpnäcks stadsdelsområde.

Äldrevänlig stad

Nämnden ska bidra till att Stockholm är en äldrevänlig stad vilket möjliggör för den äldre befolkningen att leva ett tryggt, aktivt och hälsosamt liv. Nämnden ska förbättra tillgängligheten i stadsdelsområdets park- och grönområden, genom bland annat god vinterväghållning, nyasfaltering på parkvägar, att bänkar finns placerade med jämna mellanrum och att ledstänger finns i branta backar. Stadsdelsområdets park- och grönområden ska vara inbjudande för Farstas äldre och när nya platser utformas ska Farstas äldre involveras.

Det fleråriga samarbetet med bland annat Polisen och pensionärsrådet för att motverka och förebygga bedrägerier riktat mot äldre fortsätter och utvecklas. Utvecklingsarbetet riktas framför allt mot att hitta nya vägar för att nå fler äldre i Farsta.

Förvaltningen planerar att i samarbete med äldreförvaltningen, i god tid före sommaren, sprida riktad information om skydd vid värmeböljor för målgrupperna äldre och funktionsnedsatta. Målgruppen kommer även att erbjudas informationsträffar om hur man på bästa sätt kan hantera och skydda sig vid värmeböljor. Träffarna genomförs inom den öppna seniorverksamheten och leds av förvaltningens medicinskt ansvarig sjuksköterska och dietist. Stadsdelsområdets park- och grönområden ska erbjuda skugga och svalka till Farstas äldre. Parkerna ska vara tillgängliga och möjligheten för att plantera fler träd i parkerna undersöks.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om ingen hunger (mål 2), god hälsa och välbefinnande (mål 3), jämställdhet (mål 5), hållbar konsumtion (mål 12) samt fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare	87 %	Fastställs 2024	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	82 %	87 %	År
 Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	82 %	79 %	År
 Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,04	Tas fram av nämnd	År
 Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	67 %	67 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31
 Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 1.4.1 Äldre i Farsta är trygga, självbestämmande och har en hög livskvalitet.

Beskrivning

Målet beskriver arbetet med en äldrevänlig stad vilket inkluderar äldre delaktighet, inflytande och självbestämmande. Nämnden erbjuder ett varierat utbud med hög tillgänglighet av sociala, kulturella och fysiska aktiviteter. Nämnden arbetar med sociala besök inom vård- och omsorgsboenden, utevistelse kulturturnéer och vårddjur. Värdegrundsarbetet ska fortsatt prioriteras och ofrivillig ensamhet motverkas. Det digitala stödet för äldre ska utvecklas. Arbetet med förebyggande åtgärder vid krissituationer förstärkas och stödet till äldre i samband med extraordinära väderfenomen förbättras. Hög kontinuitet, ramtid inom hemtjänsten, stärkt medicinsk kompetens och ett palliativt förhållningssätt fortsätter prägla nämndens arbete kopplat till aktuellt nämndmål.

Förväntat resultat

- Andelen äldre inom nämndens verksamheter som upplever sig ha inflytande och vara delaktiga i utformandet av sina insatser ökar
- Andelen äldre inom nämndens verksamheter som upplever att hänsyn tas till önskemål och åsikter om hur hjälpen ska utföras ökar
- Andelen äldre inom nämndens vård- och omsorgsboende som är nöjd med måltidssituationerna ökar
- Andelen äldre inom nämndens verksamheter som är nöjda ökar
- De äldre inom nämndens verksamheter har en god vård i livets slutskede

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel nöjda omsorgstagare i hemtjänsten egen regi.	83 %		År
 Andel nöjda omsorgstagare inom dagverksamhet egen regi.	96 %		År
 Andel nöjda omsorgstagare på vård- och omsorgsboenden i egen regi.	83 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska arbeta för att säkerställa ett språkutvecklat lärande på arbetsplatsen	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska arbeta för ett stärkt värdegrundsarbete inom äldreomsorgen	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska i samarbete med äldregruppen sprida riktad information till målgrupperna äldre och funktionsnedsatta om skydd vid värmeböljor	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska implementera ett palliativt förhållningssätt inom äldreomsorgen	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska planera för att alla vård- och omsorgsboenden har vårddjur inom verksamheten	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla arbetet med social dokumentation	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

Kultur, idrott och föreningsliv är värdefulla delar av Farstabornas liv. Det bidrar till hälsa, upplevelser, sammanhållning och tillit. Det ideella engagemanget inom föreningslivet fyller också en viktig demokratisk funktion. Farsta stadsdelsnämnd ska samverka med andra nämnder och med det lokala kultur- och föreningslivet för att erbjuda kvinnor och män, flickor och pojkar i Farsta ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv. Nämnden har fokus på att tillgängliggöra och öka utbudet och på ungdomars skapande och intressen.

Kultur, högtider och evenemang i fokusområdet

Farsta är ett fokusområde i Stockholms stads översiktsplan, där staden satsar extra på kultur, högtider och evenemang i det offentliga rummet. I samverkan med trafiknämnden, kulturnämnden och lokala aktörer ska nämnden genomföra kulturprogram i parker och på torg, till exempel Kulturnatten och Parkteatern.

Nämnden vill se mer kultur i Farsta och söker i samband med denna verksamhetsplan medel för flera högtider och evenemang. Nämnden vill samverka för firande av högtidsdagar som till exempel nationaldag och midsommar. Förvaltningen ska också samordna genomförandet av lokalt viktiga evenemang som Hökarängens dag, Fagersjödagen och Barnkulturveckan i Fagersjö. Nämnden ska stödja arrangemanget We Love Farsta och musikfestivaler arrangerade av ungdomar på Tuben. Det finns också planer på en funkisfestival.

Lokala kulturhus

Nämnden ska fortsätta satsa på Mötesplats Fagersjö och Tuben i Farsta centrum, som är två viktiga lokala kulturhus med öppen verksamhet för flera målgrupper. Här finns också allmänna samlingslokaler som föreningar och andra kan hyra för att ha goda möjligheter till möten och kulturaktiviteter. Nämnden ska under 2024 vidta åtgärder för att tillgängliggöra fler samlingslokaler för föreningar och andra förvaltningar.

Kultur inom nämndens verksamheter

Kulturen har en naturlig roll i nämndens ordinarie verksamheten. Alla boende, barn, besökare och brukare inom nämndens verksamheter ska få ta del av professionell kultur och eget

skapande. Inom alla verksamheter finns kulturombud som arbetar för att tillmötesgå boendes, barns, besökares och brukarnas önskemål att delta i sociala och kulturella aktiviteter. Det ska finnas ett varierat utbud av kulturaktiviteter.

Tillgång till kultur spelar en viktig roll för barn och unga som skapar sin identitet. I förskolan ska arbetet med estetiska uttrycksformer ha en central roll och barnens eget kulturskapande är en viktig del av deras lärande. Barnen ska under sin förskoletid möta olika former av kultur och kulturyttringar samt själva få prova på olika former av eget skapande. Genom Kulanpremien får barnen i förskolan ett kvalitativt utbud av föreställningar. De äldsta barnen på förskolan ska få delta i Konst i förskolan där nämnden i samverkan med Konsthall C i Hökarängen skapar en konstutställning.

Möjligheten till kulturupplevelser för äldre är en viktig del i att Stockholm ska vara en äldrevänlig stad där äldre har en hög livskvalité. Inom äldreomsorgen ska arbetet utvecklas med att erbjuda kultur med hjälp av kulturnämndens nya stöd Kultur för äldre. Den öppna seniorverksamheten har ett varierat utbud av sociala och kulturella aktiviteter som är individ- och gruppanpassade. Nämnden ska fortsätta arbetet med att ha öppet under sommar och storhelger samt förbättra tillgängligheten genom mobila träffpunkter. Nämnden ska utveckla samarbetet med civilsamhället för ett varierat utbud av aktiviteter.

Målsättningen med ledsagning, ledsagarservice och stödinsatser är att möjliggöra för alla att leva ett självständigt liv. Insatsen ska göra det möjligt för den enskilde att bestämma när och på vilket sätt den önskar göra vardagliga saker som meningsfulla fritidsaktiviteter samt delta i kultur- och idrottsliv. Nämnden ska också delta i ett intressenätverk i staden om kultur- och fritidsfrågor för personer som bor på LSS-bostad eller arbetar inom daglig verksamhet.

Föreningsstöd och föreningssamverkan

Nämnden ska bidra till att Stockholm har Sveriges bästa föreningsklimat. Nämndens arbete med föreningar ska främja långsiktighet och förutsägbarhet för att underlätta för föreningar att planera sin verksamhet och det ska vara tydligt vilken instans i staden som ansvarar för vilket slags föreningsbidrag. Nämnden ska arbeta för ett levande kultur- och föreningsliv med lokal förankring och vill ta vara på kraften i det lokala föreningslivet. Föreningsbidraget ska vara enkelt att söka och fördelas genom nämndbeslut enligt likvärdiga principer. Det ordinarie föreningsbidraget höjs till 900 000 kronor, för föreningar att ansöka om varav 100 000 kronor är särskilt vikta för barn och unga. Därutöver finns 200 000 kronor för föreningar att ansöka om för lovaktiviteter. Arbetet med ett mer gemensamt och enhetligt ansökningsförfarande för föreningsbidrag i hela staden ska fortsätta, bland annat genom upphandling av ett gemensamt ansökningsystem. Nämnden ska aktivt söka samarbeten med och stödja civilsamhället för att tillgängliggöra kulturutbudet. Kommunikation, marknadsföring och samordning är exempel på åtgärder som nämnden kan bidra med.

Idrott och rörelse

Fysisk aktivitet är en viktig faktor för att förbättra hälsoläget, inte minst den psykiska hälsan hos barn och unga. Nämnden har sedan länge en väl inarbetad samverkan med lokalt föreningsliv, idrottsnämnden och de allmännyttiga bostadsbolagen. Denna samverkan ska fortsättningsvis erbjuda exempelvis Sportscamp, Full Fart Farsta, lördagsfotboll för unga,

öppna idrottshallar och spontanidrottsytor utomhus för Farstaborna. Fler flickor och pojkar från Fagersjö samt barn från familjer med ekonomiskt bistånd ska lockas att delta i Farsta Sportscamp 2024. Barn och unga i stadsdelsområdet får genom dessa aktiviteter möjlighet att utöva idrott på lika villkor. Nämnden ska fortsätta satsningen med simhallskort för boende i LSS-gruppbostad och ta del av idrottsnämndens utbud.

Farsta park- och grönområden ska locka till rörelse och spontanidrott. Det ska finnas ett rikt utbud av spontanidrottsplatser, utegym och motionsspår i närmiljön.

Farstas stränder

Sjöarna Magelungen och Drevviken är värdefulla för Farstaborna. Sjöarna och stränderna erbjuder både naturupplevelser, avkoppling och aktivt friluftsliv året om. Utomhusbadens betydelse som en samlingspunkt under sommarhalvåret är viktiga. Nämnden ansvarar för två populära strandbad – Hökarängsbadet och Farstastrandsbadet. Därtill finns flera naturliga badplatser, strandpromenad och mindre anlagda bryggor där Farstaborna kan njuta av vattnet. I samband med denna verksamhetsplan ansöker nämnden, inom ramen för Stockholm vid vatten, om delfinansiering för förnyelse av badbryggorna vid Farstastrandsbadet och Hökarängsbadet.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om god hälsa och välbefinnande (mål 3), minskad ojämlikhet (mål 10), hållbara städer och samhällen (mål 11) samt fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	86 %	75 %	År
 Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	59 %	56 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	78 %	76 %	År
 Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	65 %	77 %	År
 Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	66 %	66 %	År

Nämndmål: 1.5.1 Farstas invånare deltar i ett rikt kultur-, idrotts-, och föreningsliv

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete med kultur, idrott, evenemang, friluftsliv och föreningsliv. Nämnden har ett brett utbud som erbjuder något för alla nämndens målgrupper.

Förväntat resultat

- Farstabornas nöjdhet med kulturlivet ökar
- Nöjdheten hos förskolebarn, boende, besökare och brukare med kulturupplevelserna i nämndens verksamheter ökar
- Föreningar i Farsta är nöjda med samverkan med förvaltningen
- Farstabornas nöjdhet med möjligheten att spontanidrotta ökar
- Alla barn i den kommunala förskolan får uppleva professionella föreställningar
- Alla femåringar deltar i Konst i förskolan i samverkan med Konsthall C
- Fler och nya besökare i den öppna seniorverksamheten
- Besökare i den öppna seniorverksamheten har påverkat aktivitetsutbudet

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel Farstabor som är nöjda med kulturlivet i stadsdelen	50 %		År
Andel Farstabor som är nöjda med möjligheten att spontanidrotta	81 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genomföra en ljusinstallation på stadsdelarnas torg på barnkonventionens dag	2024-01-01	2024-12-05
Stadsdelsnämnden ska tillse att barn och unga i Farsta genom konstnärliga uttryck kan bearbeta det kollektiva trauma som de har varit med om på grund av de skjutningar som ägt rum de senaste åren.	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska uppdatera regler och taxor för upplåtelse av lokaler	2024-01-01	2024-12-31

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Stadsdelsnämndens mål, planerade aktiviteter och förväntade resultat bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning* bland annat genom att minska förvaltningens elförbrukning och klimatpåverkan. Nämnden fortsätter att arbeta med åtgärder för energibesparing som närvarostyrd belysning, utbyte av belysningsarmaturer i verksamhetslokaler, med mera. Återvinning och återbruk ska öka och verksamheternas avfall ska minska. Ekologiska och klimatsmarta livsmedel ska prioriteras vid inköp och för att minska måltidernas klimatpåverkan ska mer växtbaserad mat serveras. Träden i Farstas parkområden ska värnas och nedtagna träd återplanteras i enlighet med stadens trädsmål.

Det växande intresset för odling ska uppmuntras genom gemensamhetsodlingar inom stadsdelsområdet. En skogsträdgård ska utredas under året och nämnden ska delta i naturreservatsbildningen i Majorskogen.

Skötselnivån på parkvägar ska vara hög så att fler väljer gång eller cykling istället för bil för kortare sträckor. Hinder i stadsmiljön åtgärdas och tillgängligheten ska vara god för alla oavsett funktionsnedsättning.

Nämnden samverkar med miljö- och hälsoskyddsnämnden samt andra aktörer för att förbättra

vattenstatusen i stadsdelsområdets vattenförekomster. Vassklippning ska utföras i syfte att skapa bättre lekmiljöer för fisk och skapa rekreativa värden.

Standardiserade inköpslistor med ekologiska basvaror kan användas för att styra inköpen för att öka den ekologiska andelen och en säker hantering av kemikalier ska fortsätta.

Nämndens nyinrättade hållbarhetsberedning fyller en viktig roll i att verka för ett grönt och fossilfritt Stockholm.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

Farsta ska präglas av nytänkande när det kommer till miljö- och klimatåtgärder. Nämndens miljöarbete utgår ifrån stadens miljöprogram och nämndens reviderade lokala miljö- och klimathandlingsplan. Nämnden följer det arbete som pågår i staden med nytt miljöprogram och högre politiska ambitioner för klimatomställningen. Förvaltningen ska säkerställa att medarbetarna har god kännedom om nämndens uppdaterade lokala miljö- och klimathandlingsplan. Förvaltningens miljö- och klimatsamordnare ska driva och hålla ihop arbetet. I förvaltningens underlag till beslut ska miljö- och klimatkonsekvenser kommenteras och frågor behandlas i hållbarhetsberedningen. Nämnden ska också ta tillvara kloka och innovativa medborgarinitiativ inom området.

Elförbrukningen ska minska

Nämndens elförbrukning och klimatpåverkan ska minska. Förvaltningen fortsätter att arbeta med de framtagna åtgärder för energibesparing som påbörjats - närvarostyrd belysning, utbyte av belysningsarmaturer i verksamhetslokaler med mera. Elförbrukning följs upp varje månad.

Förebygga onödigt avfall och främja hållbara inköp

Alla verksamheter ska förebygga onödigt avfall. Återvinning, återbruk och cirkularitet ska öka och verksamheternas avfall ska minska. Användningen av engångsprodukter ska minska och engångsprodukter av plast ska undvikas. Finns det alternativ till engångsprodukter av plast ska det väljas vid beställning. Källsorteringen av plastprodukter ska intensifieras. Stadens interna återbrukscentrum *Stocket* ska i första hand användas vid behov av möbler och inventarier till förvaltningens verksamheter. I Farstas park- och grönområden ska det finnas källsortering på platser med många besökare. Under 2024 ska vissa sopkärl kompletteras med särskilda behållare för pantburkar.

Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider ska minska. Ekologiska livsmedel ska prioriteras vid inköp och för att minska måltidernas klimatpåverkan ska mer växtbaserad mat serveras. Arbetet med att ta fram en ny matstrategi för minskad klimatbelastning ska påbörjas i staden. För att minska utsläppen från livsmedel följs alla inköp upp regelbundet i IT-verktyget *Hantera Livs*. Matsvinnet ska minska och mätningar av matsvinn ska fortsätta inom förskolan och på äldreboenden. Vid beställning av mat och dagligvaror ska mängden anpassas till åtgång.

Parker och naturområden viktiga för miljö- och klimatåtgärder

Farstas parker och naturområden ska nyttjas så mycket som möjligt. Både för rekreation och

för miljö- och klimatåtgärder. Nämnden ska både minska sin klimatpåverkan och göra klimatanpassningsåtgärder. Träden i Farstas parkområden behöver värnas och nedtagna träd återplanteras i enlighet med stadens trädsmål. Nämnden ska bidra till ökad koldioxidlagring genom att i högre grad lämna avverkade eller nedfallna träd att sakta förmultna på plats, istället för att förbrännas. Nämnden ska bidra i stadens arbete med att inventera kolsänkor och våtmarker som skulle kunna återställas.

Tillsammans med andra nämnder ska arbetet med klimatanpassning fortsätta, både vad gäller hantering av skyfall och att motverka värmeöar. Skyfalls- och värmekarteringar är viktiga underlag i det sammanhanget.

Nämnden söker i samband med verksamhetsplanen klimatinvesteringsmedel i syfte att möta riskerna medvärmeböljor:

- Trädplantering i Tallkrogens parkstråk
- Anläggning av solsegel i tre parker

Öka barns kunskaper om hållbar utveckling

Nämndens förskoleverksamhet arbetar med fokus på miljö- och hållbarhetsfrågor. Utbildningen ska lära barnen ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö, natur och samhälle. Genom forskningsprogrammet *Hållbar förskola* ges barnen möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val som människor gör kan bidra till en hållbar utveckling – utifrån ett såväl ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om rent vatten och sanitet (mål 6), hållbar energi för alla (mål 7), hållbara städer och samhällen (mål 11), Hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringarna (mål 13) samt ekosystem och biologisk mångfald (mål 15).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,61 kg CO ₂ per kg livsmedel	1,6 kg CO ₂ per kg livsmedel	År
 Köpt energi i stadens organisation	1,3 GWh	1 735 GWh	År

Nämndmål: 2.1.1 Nämndens verksamheter minskar utsläpp och ökar koldioxidlagring

Beskrivning

Målet beskriver nämndens samlade miljö- och klimatarbete. Här samlas nämndens arbete för minskad klimatpåverkan inklusive arbetet med effektivare energianvändning, minskad resursförbrukning och ökad cirkularitet. Målet beskriver även nämndens arbete med anpassning till ett förändrat klimat.

Förväntat resultat

- Matsvinnet inom nämndens verksamheter minskar
- Klimatpåverkan från livsmedel och måltider i verksamheterna minskar
- Elförbrukningen i nämndens verksamheter effektiviseras
- Användning av engångsprodukter av plast inom verksamheterna minskar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska delta i miljö- och hälsoskyddsnämndens uppdrag om att i samarbete med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden kartlägga områden i staden eller som staden äger som kan restaureras och bli kolsänkor samt beräkna hur mycket koldioxid som kan bindas i dessa	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska komplettera vissa sopkärl i stadsdelens parker med särskilda behållare för pantburkar	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att förskolorna ska arbeta med matstrategi utifrån stadens riktlinjer kring mat, måltider och hållbar utveckling.	2023-01-01	2024-12-05
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att förskolornas kökschefer/kockar har kunskap om ekologisk matlagning och koppling till klimatpåverkan och hållbarhet i kost	2023-01-01	2024-12-05
Stadsdelsnämndens ska säkerställa att de medarbetarna på stadsdelsförvaltningen som arbetar med inköp, administration och intern service ska genomgå stadens interna webbutbildning Hållbara kontor	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

Stadsdelsnämndens arbete för ökad biologisk mångfald utgår från handlingsplanen för biologisk mångfald och stadsdelsvisa åtgärdsförslag (SÅF). När det gäller åtgärder för biologisk mångfald ska förslag som ligger i linje med SÅF prioriteras. Prioriteringsstödet (prio-stödet) är ett kartverktyg som förvaltningen också ska hämta stöd från för att öka den biologiska mångfalden. Dessa underlag är också viktiga när nämnden kräver grönkompensation efter exploateringsprojekt i stadsdelsområdet. Ekologiska värden som tas i anspråk ska ersättas av ekologiska värden i närområdet.

Inköp av ekologiska livsmedel

Ett sätt att bidra till ökad biologisk mångfald är att välja att handla ekologiskt. Ekologisk odling använder mindre mängd bekämpningsmedel vilket gynnar insekter, fåglar och den biologiska mångfalden. Andelen ekologiska inköp måste öka för att nå upp till årsmålet 70 procent. Månatliga uppdateringar ska skickas till enheterna för att uppmärksamma frågan. Standardiserade inköpslistor med ekologiska basvaror kan användas för att styra inköpen för att öka den ekologiska andelen.

Betesdjur och ängsslätter

Nämnden kommer att fortsätta med betesdjur på Farstanäset förutsatt att sökta medel erhålls. Betande djur stärker den biologiska mångfalden och bidrar till ökat upplevelsevärde för naturområdets besökare.

Nämnden ska öka den totala ytan av ängsslätter och gräsytor som klipps sällan för att främja

den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet. Stadsdelsområdet ska inventeras för att särskilja ytor lämpliga för ängsslätter, höggräs respektive gräsmattor som är viktiga för sociala aktiviteter. Blommande träd och buskar som ger bär, nötter eller frukt ska prioriteras.

Gemensamma odlingar

Det växande intresset för odling ska uppmuntras genom gemensamhetsodlingar inom stadsdelsområdet. En större pallkrageodling planeras centralt i Farsta om nämnden får söka medel. För boende utan trädgård är det bra med bostadsnära odling eller gemensamhetsodlingar. Odling tillsammans med andra ökar den sociala gemenskapen och underlättar hjälp med bevattning. Nämnden ska uppmuntra stadsodlare till att så och plantera växter som gynnar pollinatörer. Viktiga samarbetspartner är i detta sammanhang kolonilottsöreningarna i stadsdelsområdet. Under 2024 ska nämnden påbörja utredning om att skapa en så kallad skogsträdgård.

Naturreservat och biotopskyddsområden

Nämnden ska samarbeta med andra nämnder om naturreservatsbildningar i Majroskogen och Fagersjöskogen, samt inrättande av ett biotopskyddsområde vid Skönstaviks allé och Drevviken. Förvaltningen ska säkerställa bra informationen till allmänheten om naturens värde i dessa skyddade områden. Förvaltningens kompetens kring naturskötsel ska stärkas.

Budgetjusteringar för biologisk mångfald

I samband med verksamhetsplanen söker nämnden både drifts- och investeringsmedel för projekt som stärker den biologiska mångfalden:

- Betesdjur på Farstanäset
- Anlägga äng
- Stärka eksambandet Magelungen - Drevviken
- Benjeshäckar, det vill säga häckar av ris
- Gemenskapsodling i Farsta

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om rent vatten och sanitet (mål 6), hållbara städer och samhällen (mål 11), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringarna (mål 13) samt ekosystem och biologisk mångfald (mål 15).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	70 %	70 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska öka andelen höggräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.2.1 I Farsta ökar den biologiska mångfalden

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete för en ökad biologisk mångfald, grön infrastruktur, parker, naturreservat, stadens träd och ekologiska livsmedel.

Förväntat resultat

- I Farstas grönområden ökar antalet fruktträd, bärbuskar och blommande ängsmarker
- I Farsta ökar antalet anläggningar som gynnar insekter, till exempel mulmholkar och rishäckar
- Fler Farstabor får möjlighet att odla i gemensamhetsodlingar
- Andelen inköpta ekologiska livsmedel ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska arbeta tillsammans med stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden för att ta fram skötselplaner, gränsdragningar och övriga underlag som krävs för inrättandebeslut av naturreservat i Majroskogen 2025	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska inventera stadsdelsområdet för att särskilja gräsytor lämpliga för ängsslätter, högräs respektive gräsmattor viktiga för sociala aktiviteter	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska påbörja en utredning om förutsättningarna för att skapa en skogsträdgård	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att alla medarbetare som gör inköp av livsmedel kan göra så kallade standardiserade inköpslistor med ekologiska basvaror	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

Nämndens arbete inom detta mål utgår från stadens miljöprogram och stadens cykelplan. Nämnden bistår trafikinämnden i arbetet med att skapa fullvärdiga primära cykelstråk och anpassar stadsmiljöerna för att minska konfliktytor mellan gående och cyklister.

Framkomlighet och tillgänglighet på Farstas parkvägar

Inventering av parkvägarnas skick ska göras. Med utgångspunkt från genomförd inventering gör nämnden en prioriteringsordning för insatser som ska gynna god framkomlighet för cyklister och fotgängare. Skötselnivån på parkvägar ska vara hög så att fler väljer gång eller cykling istället för bil för kortare sträckor.

Hinder i stadsmiljön åtgärdas och tillgängligheten ska vara god för alla oavsett funktionsnedsättning. Under 2024 ska nämnden restaurera trappor och parkvägar inom ramen för nämndens stadsmiljöinvesteringsanslag.

Effektiva och hållbara transporter

För resor i tjänsten prioriteras fossilfria resor, gång, cykel, elsparkcykel, kollektivtrafik eller förvaltningens el-/biogasbilar. Eltjänstecyklar finns i många av förvaltningens verksamheter.

Om tjänstefordon behöver bytas ut under året ska bilen ersättas med en elbil förutsatt att laddplats kan ordnas.

Nämnden ställer höga krav på effektiva och hållbara transporter i de upphandlingar som genomförs. Krav ställs på leverantörer att de kan redogöra för resultatet av de åtgärder som görs för att minska antalet körda kilometer och användandet av exempelvis elfordon.

Nämnden ska 2024 redogöra för hur långt utfasningen av fossila bränslen kommit inom stadsmiljöverksamheten. Stadsdelsnämndens skötsel av park- och naturområden drivs i dagsläget på entreprenad. Kraven på entreprenören är sedan flera år fastlagda i ett avtal och i avtalet finns inga krav på fossilfritt bränsle bortsett från krav på eldrivna lövblåsar. I samband med att nämnden utreder parkskötsel i egen regi ska nämnden verka för att så långt som möjligt fasa ut fossila bränslen inom stadsmiljöverksamheten till 2030.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om hållbara städer och samhällen (mål 11) och bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 2.3.1 Transporter och resor sker hållbart och klimatsmart

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete för ökad framkomlighet och mer klimatsmarta transporter.

Förväntat resultat

- Ökad framkomlighet för fotgängare och cyklister på parkvägarna i Farsta
- Minskade utsläpp från resor i tjänsten
- Öka stockholmarnas nöjdhet med snöröjning och sandning
- Ökad upplevd trafiksäkerhet för fotgängare och cyklister
- Miljökrav på arbetsfordon, transporter och leveranser ställs vid upphandling

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarnas hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giffria miljöer

Utgångspunkten för nämndens arbete med detta mål är stadens miljöprogram, lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster (LÅP) och stadens kemikalieplan. En annan utgångspunkt för arbetet är nämndens skötselplan för Magelungens stränder.

Sjöar och vattendrag

Sjöarna och vattendragen ska tas om hand på bästa sätt. Nämnden samverkar med miljö- och hälsoskyddsnämnden och andra aktörer för att förbättra vattenstatusen i stadsdelsområdets vattenförekomster. Under 2024 ska nämnden följa och vid behov medverka i

kommunstyrelsens uppdrag att se över ansvarsfördelningen om stadsdelsnämndernas ansvar för den strandnära marken.

Vassklippning ska utföras i syfte att skapa bättre lekmiljöer för fisk och skapa rekreativa värden. I samband med denna verksamhetsplan ansöker nämnden om medel för vasslätter.

Kemikaliehantering i verksamheterna

Kemikalier rapporteras av förvaltningens enheter i stadens kemikaliesystem Chemsoft. Förekomsten av kemikalier som innehåller utfasnings- eller riskminskningsämnen ska minska i verksamheterna. Kemikalier ska förvaras i låsta skåp. Förskolorna ska fortsätta sitt arbete med en kemikaliesmart förskola och arbetar enligt kemikaliecentrums vägledning.

Nämnden ska eftersträva att giftfria och miljövänliga byggmaterial används i nya parkanläggningar genom att utveckla användningen av byggvarubedömningen, BVB. Farsta stadsdelsnämnd har uppmanats att ta fram en egen definition av indikatorn: ”Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen” och vilka entreprenader som ska omfattas. Nämnden har valt att definiera indikatorn som ny- och ombyggnadsprojekt/-entreprenader på två miljoner kronor eller mer.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om god hälsa och välbefinnande (mål 3), rent vatten och sanitet (mål 6), hållbar konsumtion och produktion (mål 12), bekämpa klimatförändringarna (mål 13) samt ekosystem och biologisk mångfald (mål 15).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År

Nämndmål: 2.4.1 Farsta har en ren och giftfri miljö som främjar hälsa

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete med en giftfri miljö, minskade förekomster av kemikalier som innehåller utfasnings- och riskminskningsämnen samt arbetet med förbättrad vattenstatus i Farstas sjöar.

Förväntat resultat

- Andelen godkända badvattenprover ska öka
- Nämndens anläggningsentreprenörer använder Byggvarubedömningen (BVB)
- Förekomsten av kemikalier som innehåller utfasnings- och riskminskningsämnen i nämndens verksamheter minskar
- Alla medarbetare och ledning inom förskola har genomgått kemikaliecentrums vägledning

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Stadsdelsnämndens mål, planerade aktiviteter och förväntade resultat bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål *Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla* genom att verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram och invånarna får största möjliga nytta av stöd, omsorg och service. Nämnden arbetar aktivt för att effektivisera lokalutnyttjandet genom att exempelvis samlokalisera verksamheter.

Stadens kvalitetsprogram ska implementeras och nämnden ska verka för en hållbar och effektiv verksamhet genom att systematisera arbetet med IT och digitalisering, och säkra omhändertagande och drift av befintliga IT-stöd och -tjänster. Farstas innovationsstrategi ska vara vägledande för det lokala arbetet med innovation.

Nämnden ska prioritera arbetet för att unga ska komma i sysselsättning samt utveckla insatser för att stödja människor i långtidsarbetslöshet. Det uppsökande och mobila arbetet ska utvecklas för att underlätta stöd och insatser till personer som är särskilt utsatta. Tillsammans med arbetsmarknadsnämnden har nämnden ett så kallat Jobbpartnerskap, där bland annat medarbetare ska rekryteras för att agera mentorer till adepter i behov av stöd in till arbetsmarknaden. Nämnden deltar i ett pilotprojekt för förenklad ansökan av ekonomiskt bistånd som ska bidra till en förenklad handläggning som ska göra processen lättare för både den enskilde och handläggaren. Nämnden ska arbeta för att nya företag och verksamheter etablerar sig i Farsta. Verksamheter som är inriktade på social-, klimat- och miljömässig hållbarhet ska särskilt uppmuntras och stödjas.

Det vräkningsförebyggande arbetet ska fortsätta utvecklas och barnfamiljers och äldres situation ska särskilt uppmärksammas. Äldrekuratorerna arbete med förebyggande, uppsökande och vräkningsförebyggande ska fortgå. Nämnden bidrar med det lokala perspektivet i stadsutvecklingen, där minskad segregation och blandad bebyggelse ska eftersträvas.

En avgörande förutsättning för en tryggad kvalitet och kontinuitet i verksamheterna är kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Därför ska förvaltningen arbeta aktivt med att stärka förmågan att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens vid rätt tillfälle och därigenom ha en fortsatt sund personalomsättning. Andelen timavlönade, visstidsanställda och deltidsanställda ska fortsätta minska. För att minska risken för ohälsa, med sjukfrånvaro som följd, ska särskilt fokus läggas på det förebyggande arbetet och utvecklandet av friskfaktorer och hälsofrämjande insatser. Kompetensutveckling och möjlighet till vidareutbildning ska erbjudas och riktade utbildningar till medarbetarna ska genomföras med fokus på bland annat innovation, informationssäkerhet och digitala verktyg.

Nämnden ska säkerställa att medarbetare och ledning har god kunskap om att förebygga och hantera kriser och krig. Arbetet med civil beredskap och krigsorganisation ska fortgå under året med fokus på bland annat övningar och beredskapslager.

Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser. Nämnden ska erbjuda stöd i föräldraskapet

som bidrar till ett jämställt föräldraskap, jämlikhet i hälsa och en trygg uppväxt för barn. Kriminalitet ska förebyggas och personer i riskzon för kriminalitet ska identifieras och erbjudas stöd. Nämnden ska också verka för att fler barn, unga och vuxna lämnar kriminalitet. Stöd ska erbjudas till unga brottsoffer genom metoden *en hjälpande hand*. Nämnden ska utveckla arbetet med medborgardialoger och trygghetsinventeringar för att trygga de platser som Farstaborna upplever som otrivsamma. Nämnden ansöker under året om medel för nya trygghetsinvesteringar samt för en inkluderingslots i syfte att stärka tillit och inkludering. Nämnden ska ha löpande samverkan mellan olika funktioner inom stadsdelsförvaltningen, med polisen, skolan med flera.

Arbetet med platssamverkan fortsätter med bland annat insatser i den fysiska miljön och möjliggörande för sociala aktiviteter och kulturella inslag i Hökarängen, samt insatser i Farsta Strand för att bygga kollektiv förmåga, bidra till en starkare gemenskap och större tillit till kommun och blåljusmyndigheter.

Genom nämndens nytillsatta trygghetsberedning sätts ytterligare fokus på trygghetsarbetet lokalt med ambitionen att beredningens slutsatser och förslag ska bidra till att utveckla Farstas trygghetsarbete ytterligare.

En åtgärdsplan för att stävja välfärdsbrott har tagits fram och implementering påbörjas under 2024. Arbetet med att förbättra kunskap och kompetens inom upphandling och avtal ska utvecklas och i aktuella delar samordnas med nämndens arbete för att stävja välfärdsbrott.

Nämnden ska fortsätta arbeta för att stödja våldsutsatta vuxna och barn samt att få fler våldsutövare att ta emot insatser. Genom det kunskapsbaserade bedömningsinstrumentet insatser och Risk-/Skyddsbedömningar för våldsutsatta barn (iRiSk) säkras bedömningar om fortsatt risk för våld gällande barn som upplevt eller bevittnat våld.

Nämndens medborgarkontor ska användas av Farstas invånare. Genom medborgardialoger och brukarinflytande ska nämnden ta vara på Farstabornas synpunkter, förslag och upplevelser. Dialogformerna ska utvecklas och nämndens verksamheter ska föra dialog med sina målgrupper i alla beslut som påverkar målgruppen. Återkopplingen och rapporteringen av de dialoger som förs ska också utvecklas och stärkas då detta är en central del i att bygga tillit och påvisa effekterna av en god dialog med invånarna. Under året kommer metoden medborgarbudget användas inom den öppna seniorverksamheten samt inom förskolan.

Nämndens öppna mötesplatser för barn och unga ska ha särskilt fokus på grupper som inte i lika hög grad nås av andra fritidsverksamheter och särskilt uppmärksamma flickor, nyanlända, unga med funktionsnedsättningar och HBTQI-personer.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

Ekonomi ska vara i balans med fokus på tilldelning av resurser för kärnverksamheterna. Verksamheterna ska vara kostnadseffektiva och anpassade till målgruppernas behov och efterfrågan utifrån gällande lagstiftning och stadens riktlinjer. Investeringar ska präglas av kostnadsmedvetenhet för att garantera god hushållning av resurser. Prioriteringar sker utifrån de områden där behoven är störst med fokus på ett socialt och jämställt perspektiv. För att

verksamheterna på lång sikt ska vara effektiva och ändamålsenliga behövs utveckling av kvalitet, arbetsverktyg och innovationsförmåga. Styrning och uppföljning ska ge professionerna handlingsutrymme och kontroller ska göras riskbaserat och strategiskt.

Stadsdelsnämnden har tilldelats en nettobudget för år 2024 om 1 970,3 miljoner kronor. I jämförelse med tilldelad budgetram för 2023 ökar driftsbudgeten med 90,5 miljoner kronor.

Nämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram och invånarna får största möjliga nytta av stöd, omsorg och service. Genom en hög prognossäkerhet och snabba åtgärder vid befarade underskott ska nämnden nå en budget i balans vid årets slut.

Under året kommer avläsningar och slutlig justering av budget att göras för de prestationsrelaterade verksamheterna förskola och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Effektivt lokalutnyttjande

Nämnden arbetar aktivt för att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande och ser löpande över möjligheterna att exempelvis samlokalisera verksamheter och effektivisera lokalhållning. Flera av nämndens verksamheter är samlokaliserade för att öka lokalutnyttjandet, bland annat Tuben och Mötesplats Fagersjö där bland annat den öppna seniorverksamheten och fritidsgårdarna samsas. Även öppen förskola, parkleken och fritidsgårdarna inryms på flera ställen i samma lokaler. Samarbete finns med Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning och Skarpnäcks stadsdelsförvaltning för att i högre utsträckning uppnå resurseffektiva samverkansvinster, exempel är verksamhet relationsvårdscentrum.

Rättssäkra och korrekta utbetalningar

Nämndens hantering av föreningsbidrag ska vara rättssäkert och förutsägbart. Beslut om föreningsbidrag ska fattas av nämnden och stärkas genom upphandlingen och införandet ett kommungemensamt digitalt system för handläggning av föreningsbidrag.

Felaktiga utbetalningar ska minimeras och förebyggas genom att bland annat stärka arbetet med att motverka välfärdsbrott, och skapa förutsättningar för sökande att göra rätt från början.

Digitalisering

Som en del i nämndens kvalitetsarbete ska nämnden fortsätta arbetet med att systematisera arbetet med IT och digitalisering. Förvaltningen ska vidareutveckla och etablera en organisation för att säkra omhändertagande och drift av befintliga IT-stöd och -tjänster, samt möjliggöra mottagande av kommande sådana.

Innovation

Som en del av nämndens arbete med stadens kvalitetsprogram har *Farstas innovationsstrategi* (bilaga 9) tagits fram och den ska vara vägledande för nämndens innovationsarbete under 2024. Fyra gemensamma utmaningar för innovation har identifierats och utgör inriktningen framåt. De fyra utmaningarna är:

- Utmaning 1 - Hur klarar vi ett ökat och förändrat behov av välfärd med minskande resurser?

- Utmaning 2 - Hur kan vi öka farstabornas delaktighet och medskapande?
- Utmaning 3 - Hur kan vi skapa en stadsdel där invånarna känner trygghet och har tillit till oss och varandra?
- Utmaning 4 - Hur stimulerar vi innovation som leder till minskad klimatpåverkan, ett mer cirkulärt samhälle samt insatser som bidrar till en ökad biologisk mångfald?

För att skapa förutsättningar för enskilda medarbetare eller enheter att driva och utveckla innovationsprojekt ska en innovationscheck testas under året. Innovationschecken är en möjlighet att söka pengar eller arbetstid för en innovation inom någon av de fyra utmaningarna.

En viktig förutsättning för ett framgångsrikt innovationsarbete är en kunskap och förståelse om vad innovation är och varför offentlig sektor måste arbeta med den. Därför ska alla förvaltningens enheter under 2024 gemensamt genomföra en del av stadens digitala utbildning i innovation.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta verksamhetsområde bidrar nämnden till de globala målen om jämställdhet (mål 5), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8), hållbara industri innovationer och infrastruktur (mål 9) samt minskad ojämlikhet (mål 10).

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
 Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål: 3.1.1 Nämndens verksamheter bedrivs hållbart och långsiktigt inom givna ekonomiska ramar.

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete med en budget i balans med en god prognossäkerhet. Avtalstroheten ska öka och nämnden ska säkerställa en effektiv lokalförsörjning. Innovationsarbetet ska utvecklas och arbetet med att implementera en förvaltningsorganisation för it-förvaltning fortsätta.

Förväntat resultat

- Nämnden uppvisar en budget i balans
- Prognossäkerheten är god
- Stadsdelsnämndens budgetföljsamhet uppgår till 100 procent efter resultatöverföringar
- Stadsdelsnämndens prognossäkerhet avviker med max +/- 1 procent mellan tertialrapport 2 och bokslut
- Antalet innovationsinitiativ ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska genomföra ett pilotprojekt med innovationscheck för medarbetare och verksamheter som vill driva och utveckla innovationsprojekt	2024-01-01	2024-06-30
Stadsdelsnämnden ska vidareutveckla och implementera en struktur för omhändertagande av IT och digitala verksamhetssystem	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

Genom individuellt utformade insatser ska klienter med ekonomiskt bistånd stöttas till att bli självförsörjande och undvika långvarigt behov av bistånd. Nämnden ska prioritera arbetet för att unga ska komma i sysselsättning samt utveckla insatser för att stödja människor i långtidsarbetslöshet. Det uppsökande och mobila arbetet ska utvecklas för att underlätta stöd och insatser till personer som är särskilt utsatta. Barns behov och situation ska särskilt uppmärksammas. I samarbete med Jobbtorg Stockholm och Vuxenutbildning kommer nämnden att delta i ett projekt med studie- och yrkesvägledning för personer med främst kort utbildningsbakgrund. Satsningen ska bidra till att fler påbörjar studier för att främja inträde på arbetsmarknaden. Studie- och yrkesvägledaren ska finnas tillgänglig via medborgarkontoret.

Inkluderingslots för föräldralediga nyanlända

Projektet *inkluderingslots* som arbetar med föräldralediga nyanlända för att bryta isolering, förbättra hälsan samt öka etablering och integration i samhället ska ingå i ordinarie verksamhet. Stadsdelsmammornas arbete med att bidra till att öka deltagande i insatser riktade till kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden fortsätter.

Feriearbete, praktikplatser och mentorskap

Nämnden har en fortsatt ambitiös nivå för feriearbeten. Feriearbeten ska erbjudas ungdomar mellan 16 och 19 år under sommar-, höst- och jullov som ett första steg in på arbetsmarknaden.

Brukare vid vår dagliga verksamhet Höken ska i de fall där det är möjligt erbjudas extern praktikplats. Nämnden ska öka antalet OSA-anställningar för personer med funktionsnedsättning. Verksamheten ska motivera och skapa förutsättningar för att brukarna är väl förberedda för att utföra praktikarbete och eller studier.

Förskolorna samarbetar med Södertörns högskola, centrum för professionsutveckling (CPU) och Stockholms universitet, Klusterorganisation för samarbete inom verksamhetsförlagd utbildning. Detta innebär ett närmre samarbete med lärosätena och dess förskolläraryt utbildning. Samarbete syftar bland annat för att öka kvalitén inom verksamhetsförlagd utbildning (VFU), systematiserat erfarenhetsutbyte, ökad dialog mellan förskola och lärosäten och utveckling av förskolor samt ökat samarbete kring studenterna.

Sjuksköterskestudenter tas emot från Marie Cederschiölds högskola. Socionomstudenter tas emot inom beställarenhet äldre och högskolestudenter med olika utbildningsinriktningar välkomnas till andra enheter inom förvaltningen

Nämnden har en överenskommelse med arbetsmarknadsförvaltningen om ett så kallat

Jobbpartnerskap. Det innebär bland annat att det ska rekrytera personer bland förvaltningens medarbetare, som ska agera mentorer till adepter i behov av stöd in till arbetsmarknaden. Det innebär också att nämnden ska öka tillämpningen av sysselsättningsfrämjande krav i relevanta upphandlingar samt hjälpa till att sprida konceptet med Integrationspakten till lokala företagare.

Näringslivspolicy för Stockholms stad

Stadsdelsnämndens näringslivsarbete utgår ifrån de tre av fyra fokusområden i Stockholms stads näringslivspolicy som berör stadsdelsnämnden. Nämndens arbete ska bidra till ett attraktivt företagsklimat som både främjar de företag som redan finns i stadsdelsområdet och lockar hit nya företag, med särskilt fokus på socialt- och miljömässigt hållbara verksamheter. Ett attraktivt företagsklimat ska ge fler arbetstillfällen lokalt. Näringslivet är också en viktig samverkanspartner till staden i klimatomställningsarbetet.

1. Stimulera tillväxt och företagsamhet. Nämnden ska ha regelbunden kontakt med stadsdelsområdets tre företagareföreningar och företagsbesök ska genomföras. Nämnden bistår också arbetsmarknadsnämnden med att ordna starta eget-träffar och Stockholm Business Region (SBR) i stadens strategi för etablering på den så kallade krosstomten i Larsboda. Nämnden ska arbeta för etableringar av företag som är inriktade på social och klimat- och miljömässig hållbarhet.

2. Förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning. Kontakterna med staden ska vara smidiga, effektiva och professionella. Nämnden ska bidra till det genom att ge tydlig information, lotsa rätt inom staden och genom att vara lättillgängliga. Nämnden ska under 2024 bidra i kommunstyrelsens och SBR:s uppdrag att arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån översiktsplanens fokusområden – där Farsta är ett.

3. Attraktivare miljöer och bättre framkomlighet. Nämnden ska bidra till en attraktiv och trygg närmiljö för företag i stadsdelsområdets lokala centrum och i Farstas företagsområden. Här ingår nämndens kulturprogram på torg som en viktig del i att skapa attraktiva lokala centrummiljöer.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta målområde bidrar förvaltningen till de globala målen om ingen fattigdom (mål 1), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8), minskad ojämlikhet (mål 10), hållbara städer och samhällen (mål 11), samt fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,6 %	1,5 %	Tertial
 Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,3 %	1,0 %	Tertial
 Antal tillhandahållna platser för feriejobb	815 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	25 st	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	81 st	Tas fram av nämnd	Tertial
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	815 st	11 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30
 Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.2.1 Farstas invånare har jobb och kan försörja sig själva

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete och insatser för att fler invånare har jobb och kan försörja sig själva, till exempel arbetet med inkluderingslotsar. Det uppsökande och mobila arbetet inom socialtjänsten ska utvecklas för att underlätta stöd och insatser till personer som är särskilt utsatta. Nämnden har en fortsatt hög ambitiös nivå för feriearbeten och praktikplatser.

Förväntat resultat

- Andel invånare i behov av ekonomiskt bistånd minskar
- Andel invånare med långvarigt ekonomiskt bistånd minskar
- Företagarna i Farsta har ökad nöjdhet i kontakt med förvaltningen
- Företagarna i Farsta har ökad nöjdhet med utemiljön i lokala centrum och företagsområden
- Ökat antal feriejobb

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Antal arbetstillfällen i Farsta	14 500		År
Antal Stockholmsmentor	20 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska uppmuntra verksamheter, organisationer och företag inriktade på social och klimat- och miljömässig hållbarhet att etablera sig i Farsta	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla arbetet med inkluderingslots	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

Nämnden ska bidra med det lokala perspektivet i en hållbar stadsplanering. Under året ska det vräkningsförebyggande arbetet gentemot alla målgrupper, med särskilt fokus på barnfamiljer fortsätta.

Farsta som ett av stadens fyra fokusområden

Förskolan i Farsta byggs ut i takt med bostadsbyggandet. En dialog med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret ligger till grund för hur planeringsarbetet. Nämnden tar ställning till planerade områden och beslutar om antal förskoleplatser i förhållande till Farsta i övrigt.

Farsta är ett av fyra fokusområden i Stockholms översiktsplan, vilket innebär att stadens stadsutvecklingsprojekt, sociala satsningar och investeringar ska riktas hit. Mellan Fagersjö och Farsta finns också ett utpekad socialt samband som behöver stärkas. Nämnden ska bidra med det lokala perspektivet i stadsutvecklingen och verka för minskad segregation och blandad bebyggelse, där avstånden mellan vardagens målpunkter håller gång- och cykelavstånd, ska eftersträvas.

Vräkningsförebyggande arbete

Det vräkningsförebyggande arbetet ska fortsätta utvecklas och barnfamiljers och äldres situation ska särskilt uppmärksammas. Barnfamiljer som hamnar i akut hemlöshet får tillgång till en långsiktig och trygg boendelösning. För att minska antalet akuta boendelösningar ska nämnden arbeta med att öka antal bostadskontrakt enligt *Bostad först* för personer med psykisk ohälsa.

Arbetet med nollvision för antalet äldre i hemlöshet fortsätter och äldreкураторn arbetar förebyggande, uppsökande och vräkningsförebyggande i samarbete med hemtjänstenheter och den öppna seniorverksamhet.

Under 2024 kommer Stockholms Stadsmissions hyreshus i Farsta strand bli klart och nämnden planerar för samverkan med Stockholms Stadsmission kring nämndens modell för vräkningsförebyggande arbete.

Budget och skuldrådgivning

Förvaltningen ska informera om budget- och skuldrådgivning för att öka invånarnas kännedom i syfte att minska risken för överskuldssättning i utsatta och särskilt behövande grupper.

Nya grupp- och servicebostäder

Nämnden ska i samarbete med socialförvaltningen som är beställare av nya grupp- och

servicebostäder aktivt arbeta för att få tillgång till fler bostäder för personer med funktionsnedsättningar. Nämnden upprättar boendeplaner för att på kort och lång sikt kunna tillgodose behovet av särskilt boende. Arbetet görs tillsammans med övriga stadsdelsförvaltningar i sydost.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta målområde bidrar förvaltningen till de globala målen om ingen fattigdom (mål 1), hållbar industri, innovationer och infrastruktur (mål 9), minskad ojämlikhet (mål 10), hållbara städer och samhällen (mål 11), bekämpa klimatförändringarna (mål 13), ekosystem och biologisk mångfald (mål 15) samt fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel avhysningar som kunnat avvärjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärden	80 %	Tas fram av nämnd	Tertial
 Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	18	Tas fram av nämnd	År
 Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	År

Nämndmål: 3.3.1 Behov av bostäder och lokaler möts genom hållbar stadsutveckling

Beskrivning

Målet beskriver arbetet för en hållbar stadsutveckling, där nämnden bidrar med det lokala perspektivet. Målet är minskad segregation och blandad bebyggelse, där avstånden mellan vardagens målpunkter håller gång- och cykelavstånd, ska eftersträvas. En effektiv lokalförsörjning för nämndens egna verksamheter som också erbjuder möjligheter för det lokala föreningslivet.

Målet beskriver även nämndens arbete med nollvision för vräkning av barnfamiljer och äldre i hemlöshet. Arbetet med hemlöshet och att avvärja orsakerna till att människor blir hemlösa ska fortsätta genom såväl förebyggande som akuta insatser. Sociala lägenheter som genomgångsbostäder, Bostad Först-lägenheter och försöks- och träningslägenheter ska öka. Rätten till en fungerande bostad är ett nytt fokusområde i Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning och arbetet för det ska utvecklas nämndens verksamhet under året.

Förväntat resultat

- Äldre får stöd från förvaltningen i att behålla sitt boende
- Antalet förskoleplatser täcker behoven
- Inga barnfamiljer blir vräkta
- Nyanlända som har ett tillfälligt boende, exempelvis inom SHIS får i ett tidigt skede det stöd och den hjälp de behöver för att kunna ta sig vidare till en varaktig boendelösning

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

En avgörande förutsättning för en tryggad kvalitet och kontinuitet i verksamheterna är kompetensförsörjningen på kort och lång sikt. Därför ska förvaltningen arbeta aktivt med att stärka förmågan att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare med rätt kompetens vid rätt tillfälle och därigenom ha en fortsatt sund personalomsättning. Aktiviteterna i kompetensförsörjningsplanen (bilaga 7) ska genomföras och följas upp årligen. Under året ska en ny struktur för systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) införas i syfte att stärka arbetet.

Kompetensförsörjning

För att lyckas med kompetensförsörjningen ska medarbetare ges goda förutsättningar att göra ett bra arbete och trygga anställningsvillkor ska erbjudas. Implementeringen av de nya bestämmelserna i lagen om anställningsskydd (LAS) i den dagliga kompetensförsörjningen ska följas upp och strategier ska utvecklas för att ytterligare minska andelen timavlönade, visstidsanställda och deltidsanställda i förvaltningen. Målsättningen är att minst 90 procent av medarbetarna ska vara tillsvidareanställda på heltid. Arbetet ska följas upp årligen och redovisas per verksamhetsområde och verksamhetsövergripande. Inom förskolan fortsätter det pedagogiska bemanningsteamet, som består av tillsvidareanställda pedagoger, att fungera som en intern vikariepool vid frånvaro.

Under 2023 har äldrenämnden haft ett budgetuppdrag att utreda förutsättningarna med egenanställd bemanningspersonal som ett led i att öka antalet tillsvidareanställda och minska antalet timanställda. Farsta stadsdelsnämnd har infört en modell med bemanningsfunktioner och resursteam inom äldreomsorgen som ska kunna täcka upp vid tillfällig frånvaro. Detta som ett sätt att få ner andelen timanställda och har idag färre timanställda än genomsnittet i staden. Under 2024 ska modellen utvärderas.

Arbetet med antagen färdplan för enhetlig yrkestitulatur inom stadens LSS-verksamheter fortsätter och förstärks genom fortsatt satsning på grundkompetens och certifiering i samband med byte av titulatur. Vidare fortsätter förvaltningen att delta aktivt i ESF-projektet "Kompetensutveckling inom äldreomsorgen" för att stärka kompetensen inom äldreomsorgen och grundutbildning erbjuds till de vårdbiträden och undersköterskor som saknar formell kompetens. Inom förskolan uppmuntras barnskötare att utbilda sig vidare samt öka sin kompetens genom kompetensutveckling och utbildning. Medarbetare inom förvaltningen som är i behov av att utveckla svenska språket ska erbjudas utbildning och insatser för att stärka sitt yrkesspråk.

Friska och hälsosamma medarbetare

Friska och hälsosamma arbetsplatser där många vill arbeta är centralt för att klara en effektiv verksamhet med god kvalitet och en prioritering av arbetsmiljöarbetet bidrar till att förvaltningen är en attraktiv arbetsgivare. Därför ska det systematiska arbetsmiljöarbetet stärkas och utvecklas under året. Detta ska bland annat ske genom att den stadsövergripande processen för årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt arbetsmiljöronder implementeras och följs upp i samverkan med skyddsombud och fackliga organisationer. Vidare ska samtliga verksamheter, chefer och medarbetare, bedriva ett aktivt friskfaktorarbete

för att främja en god arbetsmiljö och förebygga ohälsa. Insatser ska vidtas för att ytterligare minska sjukfrånvaron och cheferna ska ges stöd och erbjudas utbildning i rehabiliteringsarbetet. Förskolans handlingsplan för förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare ska implementeras och bidra till att stärka likvärdighet och förutsägbarhet i hur arbete ska göras när man är anställda i förvaltningens förskolor. Arbetet med den reviderade handlingsplanen för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare fortsätter.

Medarbetarna i Farsta erbjuds ett friskvårdsbidrag om 3000 kronor per kalenderår och gemensamma friskvårdsaktiviteter ska uppmuntras. Därutöver ska insatser genomföras i syfte att stärka det förebyggande arbetet mot hot och våld samt otillbörlig påverkan. Förvaltningen ska under året följa kommunstyrelsens arbete med att utreda förutsättningarna för införandet av arbetsskor i lämpliga välfärdsverksamheter.

Chefsförsörjning och aktivt medarbetarskap

För att säkerställa chefsförsörjningen på sikt, och skapa förutsättningar för ett tillgängligt och hållbart ledarskap inom förvaltningen, ska riktlinjen för chefsstruktur i Stockholms stad implementeras. Ett första steg tas då enheten för Farsta fritid, från och med januari 2024, delas i två enheter i syfte att möjliggöra ett mer närvarande ledarskap med mer fokus på verksamhetsutveckling. Därutöver ska cheferna stärkas i sin chefsroll genom ytterligare kompetenshöjande insatser kopplade till arbetsgivarrollen.

Förvaltningen ska fortsätta verka för ett aktivt medarbetarskap där medarbetare uppmuntras att bidra till innovation och utveckling i verksamheterna utifrån intentionerna i kvalitetsprogrammet, stadens personalpolicy och en tillitsbaserad styrning. Samtliga medarbetare ska genomgå utbildning i innovation och ett stödmaterial för en utvecklad dialog mellan chef och medarbetare ska tas fram. Därutöver ska förvaltningens samverkansöverenskommelse utvärderas i dialog med de fackliga organisationerna i syfte att stärka samverkan.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta målområde bidrar förvaltningen till de globala målen om jämställdhet (mål 5), anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (mål 8).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	80	83	År
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	5	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	17	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	12	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Sjukfrånvaro	7,5 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,7 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial

Nämndmål: 3.4.1 Medarbetarna i Farsta har goda förutsättningar att göra ett bra jobb

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete med tillitsbaserad styrning, trygga anställningar, reflektionstid inom äldreomsorgens verksamheter, skyddad yrkestitel för undersköterskor, språkutvecklande arbetsplatser. Arbetet omfattar också frågor om kompetensutveckling, kompetensförsörjning och friskfaktorer.

Förväntat resultat

- AMI ökar
- Chefståtheten ökar
- Chefer har förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap
- Andelen timanställda bibehålls på en låg nivå
- Medarbetare upplever att chef och medarbetare har en regelbunden dialog om arbetssituationen
- Medarbetare upplever att chef uppmuntrar och stödjer initiativ och nytänkande

Indikator	Arsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andelen medarbetare som upplever att chef och medarbetare har en regelbunden dialog om arbetssituationen	70		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska delta i ESF-projekt "Kompetensutveckling inom äldreomsorgen"	2024-01-01	2026-08-31
Stadsdelsnämnden ska genomföra en kompetenskartläggning i syfte att säkerställa rätt yrkeskompetens i nämndens verksamheter	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska genomföra ett aktivt friskfaktorarbete i samtliga verksamheter	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska genomföra kompetenshöjande insatser för medarbetarna i Farsta inom befintliga digitala verktyg	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska implementera riktlinjen för chefsstruktur i Stockholms stad	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska implementera stadens systemstöd för årliga process för uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet samt arbetsmiljöronder	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska stärka det förebyggande arbetet med hot och våld samt otillbörlig påverkan	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska stärka medarbetardialogen och utveckla samverkan	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att alla nämndens verksamheter genomför stadens digitala utbildning "Innovation i Stockholm"	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla förskolans handlingsplan för förbättrad arbetsituation för förskollärare och barnskötare	2024-01-10	2024-12-05
Stadsdelsnämnden ska utveckla förskolans vikariepooler/bemanningsteam	2024-01-10	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla strategier för att fortsätta minska andelen timavlönade, visstidsanställda och deltidsanställda inom förvaltningen	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utvärdera modellen med lokala bemanningsfunktioner/resursteam inom äldreomsorgen	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämndens handlingsplan för förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare ska revideras	2023-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

Under 2024 kommer nämnden ha ett fortsatt fokus på trygghetspunkter och civil beredskap. Flera verksamheter kommer återgå i egen regi och arbetet med upphandling- och avtal att vara fortsatt prioriterat.

Trygghetspunkter

Under 2024 ska arbetet med nämndens två Trygghetspunkter att fortgå genom övning, utbildning och översyn av inköpt material. Tillsammans med Enskede-Årsta-Vantör, Hägersten-Älvsjö och Skarpnäck planeras en aktiveringsövning av nämndens Trygghetspunkter. Syftet med övningen är att säkerställa trygghetspunkternas och krisorganisationens funktion. I samband med aktiveringsövningen kommer utvärdering att ske. Utifrån identifierade behov kommer eventuella åtgärder vidtas.

Nämnden är väl rustad för att hantera kris och utvärderar kontinuerligt arbetet för att vid behov utveckla krisarbetet. Förvaltningen kommer öva den egna beredskapen inom specifika verksamheter under Beredskapsveckan.

Civil beredskap

Som en del i civil beredskap säkerställer förvaltningen att enheternas Risk- och sårbarhetsanalys (RSA) samt kontinuitetsplaner är uppdaterade, genomgångna samt vid behov övade. Förvaltningens arbete med civil beredskap stärks ytterligare i och med övning av den egna krigsorganisationen i samband med Stadsö-24. Stadsö24 är en lärande övning med höjd beredskap som scenario som stadsledningskontoret tillhandahåller. Första stadsdelsförvaltningen kommer genomföra det i egen regi och utifrån givna erfarenheter revideras därefter det tidigare genomförda arbetet med krigsorganisation och krigsledningsplan.

Nämnden fortsätter tillsammans med berörda nämnder arbetet med att stärka stadens förskolor

och boenden inom äldreomsorg som har ett beredskapslager. Målet är att klara sju dagars grundläggande behov för verksamheten.

Nämnden ska utveckla och säkerställa att medarbetare och ledning har god kunskap om att förebygga och hantera kriser och krig.

Informationssäkerhet

Nämnden behöver stärka förmågan till god informationshantering som en förutsättning och ett led i kvalitets- och utvecklingsarbetet. Under 2024 är särskilt fokus på att informationssäkerhetsklassa verksamhetssystem och processer som omfattas av NIS-direktivet, incidenthantering samt området registerförteckning. För mer information om planerade insatser se *Ledningens genomgång*, bilaga 4.

En grundbult i säker informationshantering är det personliga agerandet i det dagliga arbetet. Medarbetarna i Farsta behöver veta hur de ska handskas med information på ett säkert sätt, och följa riktlinjer som finns för informationssäkerhet. Därför ska samtliga medarbetare genomgå webb-utbildning inom dataskydd och informationssäkerhet.

Verksamheter i egen regi

Under året kommer två verksamheter återgå i kommunal regi. En utredning om en kommande återkommunalisering ska också genomföras.

- Hemtjänstens nattpatrull återgår i egen regi från den 1 juni 2024. Nattpatrullen ska drivas inom enheten Farsta hemtjänst Centrum och upptagningsområde kommer att vara Farsta stadsdelsområde och Skarpnäcks stadsdelsområde.
- Sköndals gruppbofästade som drivits på entreprenad sedan 2009 återtas i kommunal regi 1 mars 2024.
- Enskede Årsta Vantörs, Farstas och Skarpnäcks stadsdelsnämnder har idag parkskötsel upphandlat och arbetet utförs av privata aktörer. År 2023 påbörjade Farsta stadsdelsnämnd en utredning om att utföra parkskötseln i egen regi. Under 2024 ska även Enskede Årsta Vantörs och Skarpnäcks stadsdelsnämnder utreda frågan. Målsättningen ska vara att komma igång med verksamhet i egen regi så fort som praktiskt, ekonomiskt och avtalsmässigt möjligt. De tre nämnderna ska samarbeta i själva utredningsarbetet. De ska också titta på möjliga samverkansområden när driften utförs i egen regi – lokaler, maskiner, specialistfunktioner etcetera.

Upphandling och avtal

Nämndens upphandlingar ska bidra till ökad kostnadseffektivitet, kvalitetssäkring och verksamhetsutveckling. Samtliga upphandlingar ska genomföras effektivt och ska vara korrekt genomförda. När det är möjligt ska samordning inför planering och genomförande av upphandlingar och avtalsuppföljning ske. Nämnden ska också se över möjligheten till gemensam lagerhållning av visst material.

I samband med upphandling och inköp ska nämnden i ökad utsträckning ställa krav på, och följa upp, viktiga kvalitetsmått som miljökrav, utbildningsnivå, bemanning och yrkesmässig förmåga att leverera det staden beställt. Nämnden ska, i den mån det finns rådighet och bedöms lämpligt, ställa sociala- samt miljö- och klimatkrav vid upphandlingar i syfte att bidra

till stadens övergripande mål inklusive Agenda 2030. Nämndens ska ha en god dialog med servicenämnden för centrala upphandlingar och stöd i kravställan lokalt.

Nämnden ska bedriva en systematisk och aktiv avtalsuppföljning i syfte att motverka välfärdsbrott och för att säkerställa att ingångna avtal efterlevs. I linje med sistnämnda ska förvaltningens uppföljningsarbete ses över och utvecklas.

Stadens inköpsportal underlättar för nämndens verksamheter att välja rätt produkter och tjänster från upphandlade leverantörer, vilket bidrar till högre avtalstrohet och att otillåtna direktupphandlingar undviks. Under året ska nyckelpersoner i förvaltningen erbjudas intern utbildning om stadens inköps- och upphandlingsprocess inklusive tillämpningsanvisning för direktupphandling.

Agenda 2030

Genom arbetet inom detta målområde bidrar förvaltningen till de globala målen om hållbar industri, innovationer och infrastruktur (mål 9), hållbara städer och samhällen (mål 11) samt hållbar konsumtion och produktion (mål 12), fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	60 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	81 %	81 %	År
 Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %	100 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31
 Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31
 Stadsdelsnämnderna Farsta och Enskede-Årsta-Vantör ska gemensamt utreda förutsättningarna för samt förbereda inför att påbörja driften av natur- och parkskötsel i egen regi från 2025 i de park- och naturområden som stadsdelsnämnderna ansvarar för	2024-01-01	2024-12-31
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.5.1 Nämnden har hög beredskap och stark rådighet

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete med beredskapslager, trygghetspunkter, informationssäkerhet, kontinuitetsplaner, förebyggande åtgärder mot välfärdsbrott samt frågor kopplat till inköp, upphandling och avtal.

Förväntat resultat

- Alla verksamheter har uppdaterade och aktuella kontinuitetsplaner
- Underhållsplan finns för beredskapslager
- Genomfört övningar i syfte att utveckla trygghetspunkterna
- Implementerat och säkerställt stabsmodellen som arbetssätt i samband med krisledning
- Krisövningar har genomförts
- Nämndens beställar-/upphandlingskompetens ska öka.
- Nämndens avtalstrohet ska öka
- Nämnden ska genomföra färre direktupphandlingar och inga otillåtna direktupphandlingar ska förekomma
- Nämnden ska utveckla och bedriva en aktiv avtalsuppföljning för att säkerhetsställa att avtalspart efterlever ingånget avtal, i syfte att motverka välfärdsbrott samt främja en sund konkurrens mellan seriösa företag
- Nämndens systemutnyttjande (Agresso) ska öka
- Verksamhetssystem som omfattas av NIS-direktivet har informationssäkerhetsklassats

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel medarbetare som genomfört grundläggande utbildning i dataskydd	100 %		År
♀ Andel medarbetare som genomfört grundläggande utbildning i informationssäkerhet	100		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska fortsatt inventeringen av nämndens informationstillgångar	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska följa upp behörigheter och avsluta de som beställer sällan i syfte att begränsa antalet beställare inom förvaltningen	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska genomföra informationsklassningar av de verksamhetssystem som omfattas av NIS-direktivet	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska inventera och uppdatera nämndens rutiner avseende avtalsuppföljning/-förvaltning	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska omarbota och uppdatera sin registerförteckning	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att nyckelpersoner inom förvaltningen erbjuds intern utbildning om stadens inköps- och upphandlingsprocess inklusive tillämpningsanvisning för direktupphandling	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska under året dels inventera nämndens mest väsentliga avtal, dels upprätta en sammanställning av sistnämnda avtal	2024-01-01	2024-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska utveckla en rutin för uppföljning av rapportering av NIS-incidenter och personuppgiftsincidenter	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska utveckla stöd till godkännare och attestanter av fakturor för att säkerställa att nämnden betalar för beställda och levererade varor och tjänster enligt avtal samt motverkar välfärdsfusk	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

Farsta stadsdelsnämnd ska ha trygghetsarbete som tar avstamp i stadens övergripande trygghetsprogram. Trygghet är en central fråga för att säkerställa kvinnors och mäns, flickors och pojkers välmående. Otrygghet skapar begränsningar i människors vardag. Trygghetsåtgärder är positiva för alla, men särskilt ur ett jämställdhetsperspektiv

Nämndens trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete ska stärkas. Arbetet ska genomföras utifrån en långsiktig och strukturerad organisation och utgå från ett kunskapsdrivet förhållningssätt samt en aktuell lägesbild. Arbetet ska fokuseras till de områden och platser som är i störst behov av insatser. Arbetet ska innefatta såväl tidiga förebyggande sociala insatser som situationella åtgärder i stadsmiljön. Farstas förskolor är av stor betydelse i det förebyggande arbetet. Förskolan ska bidra till att ge barnen rätt förutsättningar, men också till att stärka gemenskap och tillit i lokalsamhället. Förskolan ska bidra till bygga band mellan familjer i området och till att öka lokalsamhällets förtroende för staden. Utöver det ska även andra insatser för att öka tilliten och förtroendet till stadens verksamheter samt medborgare sinsemellan. Nämnden ska bland annat genomföra trygghetsträffar som syftar till att stärka den lokala kollektiva förmågan. Tillitsfrågan är också ett fokusområde för nämndens innovationsarbete.

Arbetet med att motverka välfärdsbrott

Nämnden ska utveckla sitt arbete med att förebygga och motverka felaktiga utbetalningar kopplat till välfärdsbrottslighet. Det är viktigt för att säkerställa att nämndens resurser utnyttjas på ett effektivt sätt och att de insatser och tjänster som invånarna erbjuds är av god kvalitet. Det är också viktigt för att trygghet, upprätthålla tillit och förtroende till välfärdssamhället. Under 2024 ska nämnden fortsätta utveckla arbetet i enlighet med den lokala handlingsplan som arbetats fram under 2023 och som beslutas i samband med den här verksamhetsplanen, se bilaga 8.

Handlingsplanen syftar till att lyfta fram hur välfärdsbrottslighet kan se ut i de olika verksamhetsområdena och vilka områden som ska prioriteras. Under 2024 kommer fokus vara på utbildning, kunskaphöjande insatser och att bygga upp strukturer och arbetssätt lokalt. Målet är att höja kunskapen om välfärdsbrottslighet samt ge stöd om hur den kan förebyggas och upptäckas genom ett systematiskt uppföljnings- och kontrollarbete.

Förvaltningen ingår i en arbetsgrupp tillsammans med två andra stadsdelsförvaltningar och socialförvaltningen som en del av stadens kraftsamling mot välfärdsbrott med inriktning på HVB-hem för barn och ungdomar. Arbetsgruppen ska ta fram och utveckla stadsövergripande rutinerna och arbetssätt om hur stadsdelsnämnderna på ett praktiskt sätt kan granska och följa

upp leverantörer. Arbetet kommer även att vara vägledande i hur förvaltningen kan utveckla liknande rutiner och arbetssätt inom andra verksamhetsområden.

För att ta ett gemensamt grepp i arbetet lokalt i Farsta ska erfarenhet, kunskap och eventuella resultat delas mellan verksamheterna, inte minst då leverantörer kan förekomma inom fler verksamhetsområden. Förvaltning ska under året se över vilka befintliga rutiner, arbetssätt och kanaler inom som finns inom förvaltningen när det gäller såväl dokumentation och informationsdelning mellan verksamheterna. Vid behov ska nya tas fram för att säkerställa att uppgifter om avvikelser eller andra oegentligheter kommer fram till samtliga berörda verksamheter.

Social prevention

Tryggheten ska öka genom tidiga förebyggande sociala insatser. Det handlar bland annat om att erbjuda stöd i föräldraskapet. Föräldraskapsstödet ska bidra till ett jämställt föräldraskap och jämlikhet i hälsa. Barn ska ges en trygg uppväxt med bra relationer till sina föräldrar. Vårdnadshavare och familjen är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förhindra att barn senare i livet utvecklar ett normbrytande beteende som i förlängningen påverkar tryggheten. Därför ska nämnden utbilda fler gruppleddare och arbeta med att sprida information om föräldraskapsstöd så att fler föräldrar kan erbjudas stöd under barnets uppväxt. Fler föräldrar ska erbjudas föräldraskapsstöd genom föräldraskapsprogrammet *På rätt väg* vid oro för kriminalitet. Nyanlända föräldrar erbjuds att delta i programmet *Föräldraskap i Sverige*.

Nämnden ska förebygga kriminalitet, identifiera och stödja personer i riskzon för kriminalitet samt verka för att fler barn, unga och vuxna lämnar kriminalitet. Nämnden ska också stödja unga brottsoffer genom den omarbetade arbetsmetoden *En hjälpande hand* (tidigare *Våga anmäla, våga vittna*). Nämnden kommer revidera den lokala handlingsplanen utifrån Stockholms stads strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet. För att bidra till en helhetssyn i enlighet med kvalitetsprogrammet slås uppföljningen av nämndernas arbete med strategin ihop med samverkansöverenskommelsen med polisen. Nämnden ska också tillsammans med kriminalvården och polis delta i arbetet med förstärkt samverkan gällande dödligt skjutvapenvåld (Trefas). Läs mer om nämndens arbete med insatser för barn och unga i riskzon för kriminalitet under verksamhetsområdesmål 1.3.

Nämnden ska ha ett långsiktigt preventivt arbete i enlighet med stadens nya ANDTS-program (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel). Arbetet ska syfta till att minska tillgången till, efterfrågan av samt att reducera skador av ANDTS. För att nå målet behövs både förebyggande och riktat arbete för de som behöver stöd. Nämndens lägesbild visar att vi behöver ha ett fokus på utmaningar kopplat till missbruksproblematik i offentliga miljöer. Särskilt viktigt i det förebyggande arbetet är en nära samverkan mellan nämnden och olika aktörer, bland annat utbildningsnämnden. Genom en nära samverkan med skolorna så skickas kunskapsbaserad information och handfasta tips till vårdnadshavare. Förvaltningsledningen ska fortsatt vara styrgrupp för prevention i syfte att behålla fokus på frågan i hela organisationen.

Situationell prevention

Nämnden ska arbeta långsiktigt och förebyggande med situationell prevention, men också snabbt hantera inkomna synpunkter och klagomål på platser som anses otrygga. Det kan handla om klottersanering, ta bort skymmande buskage eller bättre belysning i parkmiljö. Det löpande arbetet med parkskötsel ska också bidra till ökad trygghet och planerade upprustningar och förnyelse i park- och grönområden ska ha ett trygghetsperspektiv.

Nämnden ska utveckla arbetet med medborgardialoger och trygghetsinventeringar för att trygga de platser som Farstaborna upplever som otrivsamma. I samband med denna verksamhetsplan söker nämnden trygghetsinvesteringsmedel för två projekt. En ansökan rör en upprustning parkytan utanför Centrumkyrkan i Farsta Centrum. Syftet är att göra platsen mer lekbetonad och minska häng av vuxna missbrukare. Den andra ansökan gäller etableringen av en så kallad ”skogshundrastgård” strax väster om Hauptvägen i Hökarängen. Den sistnämnda ansökan förutsätter justeringar i kommunfullmäktiges lokala ordningsföreskrifter, vilket nämnden hemställer om i samband med denna verksamhetsplan. (Se bilaga 3.2.) Med underlag i det som framkommer i synpunktsportalen, dialoger med boende och verksamma samt egna observationer ska nämnden förbereda fler ansökningar om trygghetsmedel under året. Det ska genomföras minst två trygghetsinventeringar/vandringar under året.

En viktig del av det lokala förebyggande arbetet är nämndens trygghetsvärdar som kompletterar fältassistenter, ordningsvakter och polis. De är stadsdelens ögon och öron på platser och tider där det finns få andra resurser. Trygghetsvärdarna ska knyta kontakter med boende och verksamma, felanmäla brister i stadsmiljön och länka ihop unga i riskzon med socialtjänsten. Nämndens modell för nattvandring har visat sig vara framgångsrikt och fortlöper under 2024.

Lokal samverkansöverenskommelse med polisen, och annan samverkan inom arbetet med trygghet

Inom det förebyggande trygghetsarbetet och brottsförebyggande arbetet är samverkan central. Stadsdelsnämnderna utgör grundstommen i den lokala samverkan. Det ska upprätthålla flera forum och nivåer av samverkan:

- Farstas trygghetsberedning är en nyinrättad arbetsgrupp för diskussion och samverkan mellan politiker från majoritet och opposition. Beredningen ska följa och bereda frågor om brottsförebyggande arbete och trygghet, med särskilt fokus på barn och unga som hamnar i eller utsätts för kriminalitet. Under 2024 har beredningen i uppdrag att lägga grunden för en långsiktig blocköverskridande överenskommelse i nämnden. I detta arbete inhämtar beredningen sakkunskap från forskning samt företrädare för skolan, kulturskolan, polisen, stadsdelsförvaltningen (förskola, socialtjänst och fritid) och civilsamhället.
- Övergripande finns den lokala samverkansöverenskommelsen mellan Farsta stadsdelsnämnd, utbildningsnämnden och Farsta lokalpolisområde (SÖK). Den lokala lägesbilden och tillhörande orsaksanalyser som ligger till grund för utvalda åtgärder revideras i samband med verksamhetsplanen. (Se bilaga 11) Från och med 2024 omfattar SÖK även nämndens arbete med våldsbejakande extremism (VBE).

- Farstas lokala brottsförebyggande råd (Brå) ska samverka kring ökad trygghet och minskad brottslighet. I Brå samverkar stadsdelsförvaltningen, polisen, fastighetsbolag, brandförsvaret, Svenska kyrkan och flera fackförvaltningar.
- Förvaltningen ska aktivt delta i regionens brottsförebyggande nätverk. Länsstyrelsen är sammankallande till mötena som sker cirka fyra gånger per år.
- Farsta Trygghetsforum ska ske en gång i månaden. I detta forum träffas en lång rad aktörer från kommunen, näringslivet samt civilsamhället. Forumets syfte är att analysera aktuella avvikelser och fördela resurser och åtgärder.
- Helgutsättningar ska ske varje fredag och samla de aktörer som ska arbeta den helgen. Aktörerna delar lägesbild med varandra och koordinerar sina resurser utifrån var de behövs.

Platssamverkan i Farsta stadsdelsområde

Inom Farsta stadsdelsområde ska platssamverkan att ske med fokus på två platser. Den primära platsen är Hökarängen och där handlar det i huvudsak om att genomföra beslutade åtgärder eftersom lägesbilsarbetet är klart. Den största insatsen inom ramen för platssamverkan är en omfattande upprustning av David Helldéns torg, något som nämnden har sökt och blivit beviljats medel för i samarbete med trafiknämnden. Nämnden ska också fortsätta möjliggöra för sociala aktiviteter och kulturella inslag som bidrar till att öka flödet av människor till torget och gågatan.

Den andra platsen där nämnden kommer att arbeta i en förenklad platssamverkansform är Farsta strand. Här kommer fokus framförallt ligga på att bygga kollektiv förmåga och bidra till en starkare gemenskap mellan boende samt större tillit till kommun och blåljusmyndigheter. Utöver det ska nämnden också genomföra en mer omfattande trygghetsdialog för att bättre förstå vad som är otryggt på vilken plats och under vilka tider i Farsta strand.

Välskött, tillgänglig och trygg utemiljö

Nämndens renhållning och skötsel av park- och naturområden syftar till att skapa en välskött, tillgänglig och trygg utemiljö för Farstaborna. Under 2024 fortsätter nämndens arbete med att utreda återtagande av renhållning och parkskötsel för drift i egen regi.

Farsta är ett fokusområde i stadens översiktsplan. Nämnden ska bidra i trafiknämndens satsningar på torg i fokusområden.

Farstas invånare lever i relationer fria från våld

Nämnden ska fortsätta arbeta enligt *Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella tjänster samt sexuellt våld oberoende relationer 2021-2025* för att stödja våldsutsatta vuxna och barn samt att få fler våldsutövare att ta emot insatser. Genom det kunskapsbaserade bedömningsinstrumentet *insatser och Risk-/Skyddsbedömningar för våldsutsatta barn (iRiSk)* säkras bedömningar om fortsatt risk för våld gällande barn som upplevt eller bevittnat våld. Detta sker i samarbete med forskare från Marie Cederschiölds högskola. Nämnden ingår även tillsammans med forskare från samma högskola i ett treårigt forskningsprojekt - *Ungas våld i det offentliga och våld i nära relationer* vars syfte är att undersöka, utveckla och utvärdera

arbetet med unga som både är våldsutsatta och våldsutövare.

Nämnden ska genom stödinsatser och verksamheter underlätta för fler att lämna våldsamma och destruktiva relationer. Nämnden beviljar bistånd för den nya lotsinsatsen på relationsvåldscentrum (RVC) som fungerar som ett praktiskt stöd för personer utsatta för våld i nära relation. Satsningen finansieras via sociala investeringsmedel.

Genom ett *Bryt upp-program* ska våldsutsatta få ett sammanhållet stöd av bland annat skyddat boende, förskola och skola, psykiatri, beroendevård och sjukvård för att lämna våldsamma och destruktiva relationer.

Nämnden ska fortsätta med införandet av metoden *Fritid fri från våld* som är ett våldsförebyggande arbetssätt på fritidsgårdar som utvecklats av länsstyrelsen tillsammans med Hägersten-Älvsjö.

Alla medarbetare ska ha kännedom om våldets former och mekanismer. Alla medarbetare ska veta hur de ska agera vid misstanke om våld i nära relationer. Enhetschef konsulterar vid behov nämndens Relationsvåldsteam.

Agenda 2030

Genom arbetet under dessa mål bidrar förvaltningen till de globala målen om jämställdhet (mål 5), minskad ojämlikhet (mål 10) samt fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	79 %	79 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	74 %	73 %	År
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	74 %	73 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
 Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.6.1 Farstas invånare lever i relationer fria från våld

Beskrivning

Målet beskriver nämndes arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck som ska trappas upp. Det ska vara enkelt för våldsutsatta att söka stöd och skydd och dessa ska ges snabbt. Nämnden ska säkerställa att insatser ger stöd till alla som behöver det. Kunskaperna om gömda kvinnor och barn och deras trygghet och rättigheter ska vara goda och skyddat boende ska garanteras för den som utsätts för våld och förtryck.

Förväntat resultat

- Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som tar emot insatser ökar
- Ökad andel våldsutsatta fullföljer insatsen
- Samtliga medarbetare och rektorer har kompetens i att identifiera och arbeta med våldsutsatta barn
- Samtliga medarbetare och vårdnadshavare i förskolan är förtroga med rutiner och tillvägagångssätt vid upprättande av en orosanmälan
- Medarbetare vet hur de ska agera vid misstanke om våld i nära relation

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Andel våldsutsatta där målet med insats från RVC uppnåtts	70 %		År
Antal våldsutövare i en nära relation eller i en hederskontext som har kontakt med RVC.	5		Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska säkerställa att det finns kompetens för att upptäcka och förebygga hedersrelaterat våld och barn som lever med våld i nära relationer	2023-01-01	2024-12-31

Nämndmål: 3.6.2 Farstas invånare är trygga i stadsdelsområdet

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete för social och situationell prevention, inklusive platssamverkan och trygghetsinvesteringar. Det beskriver samverkan med polis och andra aktörer inom det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet. Nämnden ska arbeta med stöd till vittnen, brottsoffer och anhöriga till brottsoffer samt insatser för att våga vittna, Trefas och avhoppbarverksamhet. Arbetet med städning och renhållning av park- och naturområden beskrivs också här.

Förväntat resultat

- Farstabornas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden ökar
- Fler föräldrar ska delta i föräldraskapsstödsprogram
- Antal som anger att de upplever otrygghet inom sitt bostadsområde minskar
- Fler unga ska uppge att de känner sig trygga sent på kvällen inom sitt bostadsområde
- Arbetet i Trefas bidrar till minskat dödligt skjutvapenvåld

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
Preventionsindex	73		År
Kommentar En ny definition för <i>preventionsindex</i> har tagit fram inför verksamhetsplanen 2024.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsförvaltningen ska samordna platssamverkan i Hökarängen och Farsta strand.	2023-01-10	2024-12-05
Stadsdelsnämnden ska implementera den lokala handlingsplanen mot våldfärdsbrottslighet	2024-01-01	2024-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

Nämndens verksamhet ska vara inkluderande och bidra till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Demokrati och mänskliga rättigheter är inte längre lika självklara värden utan en fråga som måste vara i fokus. Arbetet med medborgardialog ska utvecklas och medborgarbudget ska under året genomföras inom äldreomsorgen och förskolan. Nämnden följer utvecklingen kring ett nytt program för Mänskliga rättigheter och avser implementera de riktlinjer som kommer med det, inklusive arbete mot rasism, antisemitism, islamofobi, afrofofi och rasism mot samer. Under året ska nämnden utreda lämpliga former för ett lokalt ungdomsråd eller liknande forum.

Agenda 2030

De globala målen ska vara en integrerat del i nämndens ordinarie verksamheter och det planerade arbetet redovisas under respektive verksamhetsområdesmål. Samverkan för att nå de globala målen sker såväl internt mellan förvaltningens avdelningar som externt med näringsliv, civilsamhälle, regionen, polis samt med andra förvaltningar och bolag inom staden.

Nämnden ska ha en uppdaterad lägesbild inom stadsdelsområdet i relation till de globala målen inom Agenda 2030. Ett viktigt verktyg är *Stadsdelsfakta* samt stadens *hållbarhetsrapport* som under 2024 ska uppdateras. *Stadsdelsfakta* visar på segregation mellan olika stadsdelar samt stora skillnader mellan kvinnor och män i flera avseenden. Bland annat visar underlaget att 38 procent av barnfamiljerna i Fagersjö lever i relativ fattigdom (*mål 1- ingen fattigdom* och *mål 2- ingen hunger, mål 10-minskad ojämlikhet*). Det finns också stora skillnader mellan män och kvinnor, där kvinnor uppvisar sämre ohälsotal i alla stadsdelar. Lägst ohälsotal finns i Farsta strand (*Mål 3- god hälsa och välbefinnande* och *mål 5 - jämställdhet*). Även inom utbildningsnivå finns det skillnader mellan män och kvinnor. Kvinnor i alla stadsdelar har generellt högre utbildningsnivå än män. Högst utbildningsnivå finns i Tallkrogen och Svedmyra. Utbildningsnivå skiljer sig också mellan olika stadsdelar, precis som inskrivningsgraden i förskolan (*mål 4- god utbildning för alla*). Det finns stora skillnaden mellan andelen upplåtelseformer. En ojämn fördelning av bostadsutbud och upplåtelseformer bidrar till segregation. Tillgången till grönområden är dock god i Farsta (*mål 11 – hållbara städer och samhällen*). Det är prioriterat för nämnden att jobba för att möta dessa utmaningar och målgrupper på olika sätt. Under 2024 planeras flera insatser som syftar till att öka måluppfyllelsen. Fokus kommer vara på mål 4 om god utbildning, mål 5 om jämställdhet, mål 10 om minskad ojämlikhet, mål 11 om hållbara städer och samhällen mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen.

Genom nämndens delaktighet i Ifous-programmet för hållbar utveckling har verksamheten

påbörjat en positiv verksamhetsutveckling kring inkludering och jämställdhet i förskolan. I den sociala dimensionen uppmärksammas vikten av barns handlingskraft som en viktig del i demokratiuppdraget. Arbetet i förskolan kommer under året att fokusera på flerspråkighet och nationella minoriteter.

Jämställdhet

Arbete med jämställdhetsintegrering ska hålla i inom nämndens verksamhet. Socialtjänstens arbete med jämställdhetsambassadörer på enheterna för barn och unga ökar och medvetandegör medarbetares kunskap om jämställdhet.

Utredningar, brukarundersökningar, medarbetarenkäter, insatser och bemötande analyseras utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Verksamheterna har i uppdrag att genomföra analyser och inventeringar för att förebygga och motverka att brukare behandlas olika på grund av kön.

Inom äldreomsorgen finns ett personcentrerat arbetssätt som utgår från den enskilda individens behov, förutsättningar, förmågor och önskemål. Äldreomsorgens verksamheter arbetar för att identifiera eventuella skillnader i bemötande och omsorgen av kvinnor och män. Vid aktiviteter och evenemang är det viktigt att de äldre görs delaktiga och hörsammas för att utbudet ska möta efterfrågan. Arbetet med olika typer av boendedialog utvecklas under året. Inom äldreomsorgen är majoriteten kvinnor. Detta medför att majoritetsprinciper inte alltid är tillämpliga då män som grupp riskerar att inte hörsammas.

Avdelningen äldreomsorgen ska under året fördjupa värdegrundsarbetet med fokus på normmedvetet förhållningssätt inom vård och omsorg. Syftet är att skapa en medvetenhet om förutfattade meningar och förhållningssätt. Som stöd i arbetet kommer avdelningen att använda Normspelet (Kunskapscentrum för jämlik vård) vid exempelvis arbetsplatsträffar.

Barns rättigheter

Barns rättigheter ska genomsyra alla verksamheter och nämnden arbetar enligt *Program för barnets rättigheter och inflytande i Stockholms stad*. Nämndens arbete med barnombud på alla avdelningar och på flera enheter som jobbar nära barn ska fortsätta och samordning ska ske förvaltningsövergripande. Ombud för barnrätt ska stödja och samordna implementerings- och utvecklingsarbetet.

För att leva upp till barnkonventionen ska en prövning av barnets bästa, en barnkonsekvensanalys, göras inför varje åtgärd som berör barn, direkt eller indirekt. Kompetensutveckling gällande barnrätt ska erbjudas under året. Arbetet med implementeringsplaner, stödmaterial och arbetet med barnrättsperspektiv både förvaltningsövergripande och lokalt fortsätter. Arbetet med nämndens handlingsplan för barnrätt ska fortsätta implementeras och bland annat ska lokala riktlinjer för barnkonsekvensanalyser för mer övergripande ärenden tas fram och implementeras.

Nämnden ska samverka i Barn i behov av särskilt stöd (BUS) med regionen och utbildningsförvaltningen för att alla barn och unga ska ha möjlighet att utvecklas utifrån sina individuella förutsättningar.

Barnet har rätt till lek, vila, fritid och rekreation samt fritt delta i det kulturella livet. Nämndens öppna mötesplatser för barn och unga och nämndens många sommarlovsaktiviteter

ska bidra till den rätten.

Barn har rätt till att uttrycka sin mening och höras i frågor som rör barnet. Inom förvaltningens öppna mötesplatser för barn och unga ska barns åsikter tas tillvara. Barn och unga ska få komma med önskemål om aktiviteter och vara med och planera. Genom att ta emot ferieungdomar ska förvaltningen ge flickor och pojkar ansvar och utrymme för inflytande. Även inom förvaltningens arbete med stadsmiljö ska barn få uttrycka sin mening. Förvaltningen ska arbeta för att fler barn deltar i medborgardialoger kring utformningen av till exempel lekparken och utemiljöer.

Enligt barnkonventionen har barnets föräldrar eller vårdnadshavare ett särskilt stort ansvar för barnets uppfostran och utveckling samt trygghet. Förvaltningens föräldraskapsstöd ska hjälpa föräldrar att axla sitt ansvar.

Inom förskolan har varje enhet ett barnombud för att säkerställa arbetet utifrån barnkonventionens intentioner.

HBTQI-personers rättigheter

Nämndens öppna mötesplatser för barn och unga ska ha särskilt fokus på grupper som inte i lika hög grad nås av andra fritidsverksamheter och särskilt uppmärksamma flickor, nyanlända, unga med funktionsnedsättningar och HBTQI-personer. Nämndens HBTQI-häng för ungdomar mellan 11-18 år ska fortsätta att utvecklas och ungdomar som av fältassistenter uppmärksammas ha behov av stöd, lotsas vidare till rätt instans.

Flera enheter planerar att genomföra HBTQI-diplomering under året.

Nationella minoriteter

Arbetet för att stärka nationella minoriteter genom praktisk handling fortsätter. Parkleken Forsängen ska minst en gång i månaden ha verksamhet på finska och nämndens lokaler ska upplåtas för romska föreningars verksamhet.

Den öppna seniorverksamheten arrangerar aktiviteter på finska. Även samarbetet med stadsdelsförvaltningarna inom region östra söderort och stadsdelsområdets bibliotek fortsätter.

Utveckla ömsesidiga broar mellan romer och socialtjänsten är ett projekt som genomförs tillsammans med socialförvaltningen, Enskede-Årsta-Vantör och Skarpnäck med hjälp av sociala investeringsmedel. Projektet ska leda till att fler individer och familjer från den romska gruppen tar del av välfärdssystemets tjänster. Romer som är i kontakt med socialtjänsten motiveras till att ta emot insatser, få samhällsinformation, stärka delaktighet på arbetsmarknaden och öka andel besök på öppna förskolan så att fler romska barn på sikt skrivs in i förskoleverksamhet.

Medborgardialog och medborgarbudget

Under året ska medborgardialogen utvecklas. Genom medborgardialoger och brukarinflytande ska nämnden ta vara på Farstabornas synpunkter, förslag och upplevelser. Det ger värdefull information till verksamheterna och bättre beslutsunderlag. Det ökar också Farstabornas tillit till nämndens verksamheter. Där behov finns ska befintliga dialogformer utvecklas och där det finns behov av nå invånare som nämnden idag inte når ska nya former för dialog testas.

Utgångspunkten är att alla beslut som på något sätt påverkar respektive enhetens målgrupp ska målgruppen tillfrågas och det ska finnas en dialog. Det kan vara alltifrån mindre förändringar som att ändra telefontider till andra större frågor. Utgångspunkten är att alltid ha Farstabornas fokus.

Nämndens verksamheter ska också utveckla ett arbetssätt för medborgardialog där också dokumentation av dialogerna och återrapportering till dem det berör och Farsta borna generellt är en central del i den processen. Detta gäller även för medborgarförslag som idag har en väl fungerande process.

Medborgarbudget under 2024 genomförs i den öppna seniorverksamheten där besökarna får vara med och bestämma vilka aktiviteter som ska prioriteras, samt inom förskolan där barnen får vara med och påverka de inköp av pedagogiska redskap som planeras.

Medborgarkontor

Arbetet med nämndens medborgarkontor ska fortsätta och anpassas efter målgruppens behov och önskemål. Medborgarkontor sprider kunskap om möjligheter att få hjälp med konsumentvägledning och erbjuder även digitalt stöd med hjälp av it-värd. Under året kommer även studie- och yrkesvägledare för personer med främst kort utbildningsbakgrund finnas tillgänglig via medborgarkontoret.

Lokalt arbete med demokrati, inkludering och mänskliga rättigheter

Nämnden har identifierat svårigheter att nå målgruppen nyanlända föräldralediga trots många pågående aktiviteter i stadsdelen och gemensamma ansträngningar från BMM, BVC, Öppna förskolan och socialtjänsten (bland annat samhällsvägledare, stadsdelsmammor och föräldrarådgivare). Dessa individer missar då även möjlighet till språkträning, gemenskap, nya kontaktnät och information som finns att ta del av under tiden som föräldraledig. När föräldrar går på föräldraledighet stannar ofta övriga aktiviteter, såsom studier och arbetssökande upp. När det gäller gruppen nyanlända medför detta att även samhällsetableringen stannar upp och de kan leda till risk för isolering i hemmet och år av försening i integrationsprocessen. Genom att bli en aktiv deltagande medborgare ökar känslan av samhörighet, delaktighet och känslan av utanförskap minskar. Nämnden söker därför demokratimedel (Bilaga 3) för att hålla i och utveckla arbetet med en inkluderingslots. Inkluderingslotsens uppdrag blir att söka upp, motivera, följa med och tillsammans med målgruppen vara med på de olika gruppaktiviteterna. Arbeta sker i nära samarbete med öppna förskolan.

Åtgärden främjar både jämlikhet och motverkar diskriminering på så sätt att kvinnor får information och kunskap för att kunna navigera sig i samhället, till exempel söka jobb, navigera i samhället, ha kontakt med myndigheter, söka förskoleplats och dylikt för att kunna få en självklar plats i ett demokratiskt samhälle. Arbetet blir också en viktig del i nämndens arbete med att stärka tilliten och förtroendet för nämndens olika verksamheter och i arbetet mot desinformation. Målgruppen ska känna sig som en del av samhället i Sverige och hela insatsens olika aktiviteter syftar till integration, delaktighet, språkinläring och att brobygga genom att mötas i det svenska samhället med stöd av vår inkluderingslots.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål år 2024	Periodicitet
 Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	38 %	38 %	År

Nämndmål: 3.7.1 Nämndens verksamheter är jämställda och inkluderande

Beskrivning

Målet beskriver nämndens arbete med att öka jämställdhet och inkludering. Beskriver nämndens uppdrag med att stärka nationella minoriteters, HBTQI-personers och barns rättigheter samt motverka rasism och diskriminering. Genom medborgardialoger, värdegrundsarbete, samarbete med civilsamhället och medborgarbudget vill nämnden inkludera fler Farstabor i utvecklingen av stadsdelsområdet.

Förväntat resultat

- Kunskaper om nationella minoriteter har ökat
- Lokala riktlinjer för när barnkonsekvensanalyser ska genomföras i nämndens beslutsunderlag har implementerats
- Fler verksamheter har genomfört HBTQI-utbildning
- Medborgarbudget har genomförts inom äldreomsorgen och förskolan

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnden ska arbeta fram lokala riktlinjer för när barnkonsekvensanalyser ska genomföras i beslut av övergripande karaktär	2024-01-01	2024-06-30
Stadsdelsnämnden ska genom nämndens innovationsnätverk innovera arbetet med att skapa en stadsdel där invånarna känner trygghet och har tillit	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska genomföra medborgarbudget inom den öppna seniorverksamheten	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska genomföra medborgarbudget inom förskolan	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska säkerställa alla beslut som fattas i verksamheterna och som på något sätt påverkar nämndens målgrupper föregåtts av en dialog med aktuell målgrupp	2024-01-01	2024-12-31
Stadsdelsnämnden ska ta fram ny rutin för hantering av klagomål, synpunkter och avvikelser	2024-01-01	2024-02-29
Stadsdelsnämnden ska uppmärksamma barns rättigheter och inflytande genom kunskapshöjande insatser	2023-01-01	2024-12-31

Redovisning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktige tilldelar stadsdelsnämnderna en budget per verksamhetsområde enligt beslutat system för resursfördelning. Driftbudgeten fördelas till stadsdelsnämnden med hjälp av olika fördelningsnycklar. Det innebär att nämnden får resurser i relation till förväntat

behov och inte utifrån faktiska kostnader.

Kommunfullmäktige har beslutat om en nettobudget för år 2024 om 1 970,3 miljoner kronor för driftverksamhet och 9,0 miljoner kronor för investeringar. I jämförelse med tilldelad budgetram för 2023 ökar driftsbudgeten med 90,5 miljoner kronor.

I driftbudget tilldelas inga medel för att finansiera nämnd- och förvaltningsadministration. För att avsätta denna budget har ett administrativt avdrag gjorts från varje verksamhetsområdes nettobudget på liknande sätt som föregående år.

För att förebygga osäkerheter kopplade till kostnadsutveckling inom nämndens olika verksamhetsområden samt påverkan av konjunktur under året avsätts en buffert om totalt 12,7 miljoner kronor inom verksamhetsområdenas budgetramar.

Under året kommer avläsningar och slutlig justering av budget att göras för de prestationsrelaterade verksamheterna förskola och omsorg om personer med funktionsnedsättning.

Nedan följer förvaltningens förslag till budgetfördelning för 2024.

Driftbudget	Kostnader VP 2024	Intäkter VP 2024	Netto VP 2024	Netto VP 2023	Beräknad slutgiltig budget 2023	Prognos 2023 (oktober)
Nämnd- och förvaltningsadministration	89,4	0,0	89,4	85,4	87,2	87,2
Individ- och familjeomsorg	250,2	-24,8	225,4	212,9	215,3	220,7
varav barn o ungdom	134,0	-10,5	123,5	115,4	115,4	127,0
varav vuxna	45,2	-2,1	43,1	41,2	41,2	39,8
varav nyanlända	3,8	-3,8	0,0	0,0	0,0	0,0
varav socialpsykiatri	67,3	-8,5	58,8	56,3	56,3	51,5
Stadsmiljöverksamhet	33,3	-0,1	33,2	28,5	31,4	31,4
varav avskrivningar och internränta	15,6	0,0	15,6	11,8	13,1	13,1
Förskoleverksamhet	430,4	-38,5	391,9	379,8	371,4	363,4
Äldreomsorg	820,9	-121,3	699,6	659,8	663,5	659,3
Stöd och service, funktionsnedsättning	400,5	-21,3	379,2	362,1	384,1	390,5
Barn, kultur och fritid	36,4	-2,0	34,4	34,7	37,3	39,2
Arbetsmarknadsåtgärder	19,7	-2,6	17,1	17,0	17,0	15,5
Ekonomiskt bistånd	103,4	-3,4	100,1	99,6	100,7	100,7
varav handläggare	23,6	0,0	23,6	19,6	19,6	19,6
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total drift	2184,3	-214,0	1970,3	1879,8	1907,9	1907,9
varav omslutningsförändring	153,6	-153,6				
varav budgetjustering						

Nämnd och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 89,4 miljoner kronor.

Jämfört med 2023 ökar budget med 4,0 miljoner kronor.

Ökning omfattar främst ökade hyreskostnader för förvaltningshuset, IT samt lokalkostnader för Tuben och samlingslokal Fagersjö. 2023 omfördelades budgetmedel från nämnd och förvaltningsadministration till verksamhetsområde Barn, kultur och fritid för lokalkostnader för Tuben och samlingslokal Fagersjö. 2024 ligger lokalkostnaderna budgeterade istället inom nämnd och förvaltningsadministration.

Kommunfullmäktige tilldelar ingen budget för nämnd- och förvaltningsadministration. För att avsätta denna budget har ett administrativt avdrag gjorts från varje verksamhetsområdes nettobudget.

I nämnd- och förvaltningsadministration ingår förvaltningsgemensamma kostnader. De större kostnaderna är IT-kostnader för centrala system, lokalkostnader förvaltningshus, övergripande personalomkostnader såsom friskvård, facklig tid, personalkostnader för stödfunktioner.

Individ- och familjeomsorg inkl. socialpsykiatri

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 225,4 miljoner kronor.

Jämfört med 2023 ökar budget med 12,5 miljoner kronor.

Inom avdelningen individ- och familjeomsorg (IoF) avsätts en buffert om 4,0 miljoner kronor. Avdelningen innefattar verksamhetsområdena IoF barn och ungdom, IoF vuxen, socialpsykiatri, ekonomiskt bistånd, arbetsmarknad och funktionsnedsättning.

Barn och ungdom

Budgeten för barn och ungdomsinsatser, förebyggande och utredning uppgår sammanlagt till 123,5 miljoner kronor vilket är en minskning totalt med 1,3 miljoner kronor jämfört med 2023. Inom budgeten finansieras också nämndens egen öppenvård.

Vuxen

Budgeten för vuxeninsatser uppgår till netto 43,1 miljoner kronor, vilket är en ökning om 1,9 miljoner kronor jämfört med 2023. Budgeten skall finansiera kostnader för såväl institutionsplaceringar, kontaktpersoner, särskilda boende och olika öppenvårdsinsatser för vuxna med beroende.

Socialpsykiatri

Budgeten för socialpsykiatri uppgår till netto 58,8 miljoner kronor, vilket är en ökning om 2,4 miljoner kronor jämfört med 2023. Anslaget ska finansiera individuella insatser inom området som bostad med särskild service, stödboende, familjehem och HVB samt boendestöd, rehabilitering, sysselsättning och arbetsträning.

Ersättning till utförare för insatser bostad med boendestöd ökar med cirka 4,0 procent. Från och med 2024 differentieras ersättningen för boende med särskild service mellan servicebostad och gruppboende.

Inom budgeten finansieras också nämndens egen öppna verksamhet, EMMA träfflokal.

Nyanlända

Verksamheten finansieras av intäkter som ges av flera statsbidrag, framförallt i form av generalschablon från Migrationsverket. Motsvarande kostnader finns inom ett flertal socialtjänstområden.

Stadsmiljöverksamhet

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 33,2 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4,7 miljoner kronor jämfört med 2023.

Av budgeten är 15,6 miljoner kronor avsatta för kapitalkostnader, 12,8 miljoner kronor avseende avskrivningar och 2,8 miljoner kronor avseende internränta.

En buffert om totalt 0,5 miljoner kronor avsätts för nämndens olika verksamhetsområden.

Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel, underhåll och renhållning av parker, parkvägar och naturområden.

Förskoleverksamhet

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 392,1 miljoner kronor, vilket är en ökning med 11,9 miljoner kronor jämfört med 2023. Ökningen innefattar en höjning av förskoleschablonen om 4,0 procent, en ökad andel av det socioekonomiska tilläggsbeloppet samt en uppräknig av medel för myndighetsutövning. Utöver detta beräknas intäkter från barnomsorgsavgifter öka i jämförelse med 2023.

Inom budgeten ryms också fördelningar mellan förskolan och verksamhetsområdet Barn, kultur och fritid där 4,1 miljoner kronor fördelas till fritiden avseende öppen förskola och 4,3 miljoner kronor fördelas till förskolan avseende sommarkolloverksamhet.

En buffert om totalt 4,0 miljoner kronor avsätts för nämndens olika verksamhetsområden.

Majoriteten av budgeten baseras på antalet inskrivna barn vid avläsningen som gjordes i mars 2023, då 2 403 barn var inskrivna i Farstas kommunala förskolor, varav 909 i åldern 1-3 år och 1494 i åldern 4-5 år. Budgeten justeras vid årets slut utifrån faktiskt antal barn.

Barnantalet bedöms minska under året vilket ger en minskad budgetram i samband med budgetjustering vid årets slut.

Pengen till förskoleenheterna motsvarar 80 procent av schablonen. Förskolepengen ska täcka alla kostnader utom lokalkostnader samt förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration.

Medel för barn i behov av särskilt stöd, språkstöd och stöd baserat på socioekonomiska faktorer fördelas till förskolorna av stödenheten. Medlen fördelas genom individuella bedömningar, befolkningsstatistik och antal inskrivna barn.

Budget avseende lokalhyror uppgår till 70,4 miljoner kronor vilket är 7,1 miljoner kronor högre än utfallet för 2023. Ökningen beror på, utöver uppräknig, förskolor som öppnade under 2023 och vars hyror 2024 belastar budgeten fullt ut. Avskrivningar och räntekostnader beräknas öka med 0,6 mnkr och uppgå till 2,5 mnkr 2024. De ökade lokalkostnaderna minskar

budgetmarginalerna för verksamhet.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 699,6 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med netto 39,8 mnkr, jämfört med budget 2023. Ökningen innefattar indexuppräkningspriser, volymökningar samt riktade satsningar inom äldreomsorgen om totalt 41,9 mnkr. Ersättningen till utförare inom hemtjänsten och dagverksamhet höjs med 3,7 procent och den indexbaserade höjningen av ersättningsnivåerna till vård- och omsorgsboenden är 4,6 procent.

Då antalet äldre i åldern 80+ inte ökar lika snabbt i Farsta som i staden i stort, leder det till en minskad andel i fördelningsnyckeln för äldreomsorg. Denna minskning påverkar budgeten negativt med 2,1 mnkr. Då socioekonomiska utmaningar inom Farsta stadsdelsområde även omfattar äldre medborgare, ser nämnden inte att kostnaderna för målgruppen minskar i samma utsträckning som budgettilldelning utifrån minskad andel äldre.

En buffert om totalt 4,2 miljoner kronor avsätts för nämndens olika verksamhetsområden.

Verksamhetsområdet budgeterar medel om 5,0 miljoner kronor avseende utföraren Postiljonens vård- och omsorgsboende, som efter Arbetsmiljöverkets inspektion och beslut tomställt totalt 39 lägenheter. 6 av dessa lägenheter ligger på olika våningsplan och på olika avdelningar, där vård sker idag. Om platserna hade varit belagda skulle behovet av bemanning inte öka, då avdelningarna är så små. Det medför stora intäktsbortfall som gör att boendet inte kan nå en budget i balans.

De övriga 33 lägenheterna på Postiljonen ligger i en separat del som är uppsagd, där nämnden år 2023 fick en budgetjustering för avveckling av lokaler. Nämnden avser återsöka medel för tomgångshyror i samband med tertiälsbokslut 2 2024.

Äldreomsorgen befinner sig i fortfarande i en postpandemisk fas gällande beläggning. Antalet vårdinsatser i Farsta ökade markant under 2022 men minskade något under 2023. Trenden i staden är att behoven ökar.

Lön- och prisökningar samt behov av anpassningar i verksamheterna till nya arbetstidslagar är övergripande ekonomiska utmaningar under året för en budget i balans.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 379,2 miljoner kronor, vilket är en ökning med netto 17,1 miljoner jämfört med år 2023. Ökningen beror främst på att andelen barn med vårdbidrag har ökat i Farsta relativt övriga staden. I budgeten ingår också en generell ökning av det fasta anslaget, höjt anslag till ledsagarservice, ersättning för hälsofrämjande insatser för brukarna samt höjda schabloner och volymförändringar inom LSS, SOL och hemtjänst.

Kommunfullmäktige har fastställt att schablon- och pengersättningen inom verksamhetsområdet räknas upp med 3,7 procent. Inom servicebostad LSS höjs schablonen med ytterligare 5,4 procent för att kompensera för hyresschablon till privata utförare. Schablonen för assistansersättning höjs med 2,5 procent.

Vid försäljning av platser på daglig verksamhet till andra stadsdelsförvaltningar tar förvaltningen ut en lokalschablon. Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att höja

lokalschablonen så att den motsvarar den lokalkompensation som verksamheter i privat regi får inom ramen för pengsystemet 2024 enligt följande:

174 kr/dag för heltid på daglig verksamhet

140 kr/dag för deltid på daglig verksamhet

Enligt stadens tillämpningsanvisningar för nämndernas internprissättning är det väsentligt att priserna så långt som möjligt beaktar alla de faktorer som är nödvändiga för att åstadkomma en

konkurrens på lika villkor mellan stadens utförare och enskilt drivna verksamheter.

Nämnden tilldelas schablonersättning för sina nivåbedömda LSS-beslut i form av daglig verksamhet, boende med särskild service, korttidsvistelse och korttidsstillsyn. Nämnden får dessutom ett rörligt anslag som ska täcka kostnader för personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken, och ett fast anslag för övriga insatser enligt socialtjänstlagen. Budgeten är preliminär och bygger på socialnämndens bedömningskanslis höstmätning 2023. Justering görs efter nya mätningar under våren och hösten 2024 samt med anledning av beslut om särskilda redovisningar. Slutlig budget fastställas i samband med tertialrapport 2.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 34,4 miljoner kronor, vilket är en ökning med netto 2,4 miljoner kronor jämfört med år 2023.

Jämfört med 2023 budgeteras 2024 för lokalkostnader avseende Tuben och samlingslokal Fagersjös lokalkostnader i budget för verksamhetsområde nämnd och förvaltningsadministration. Budgettekniska förändringen sker då lokalerna används förvaltningsgemensamt och ej enbart av Barn, kultur och fritid.

Förändringen påverkar jämförelsen av budgetram mellan åren då medel för lokalkostnaderna omfördelades i budget 2023 från verksamhetsområde nämnd och förvaltningsadministration till Barn, kultur och fritid. Korrekt jämförelse mellan åren för barn, kultur och fritid är utan 2023 års omfördelning.

I denna budget ingår bland annat stöd till föreningar, kulturverksamhet, öppen förskola, öppna mötesplatser och Farsta Fritid.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd inklusive handläggning budgeteras med netto 100,1 miljoner kronor, vilket är en minskning med 0,5 miljoner kronor jämfört med år 2023.

Nämndens anslag för ekonomiskt bistånd bygger på Swecos prognos av stadsdelens behov nästa år. Det finns stor osäkerhet kring utveckling av kostnader 2024 utifrån utveckling av arbetslöshet, en ökad riksnorm om 8,7 % samt hyreskostnader. Utbetalt ekonomiskt bistånd under 2023 har i genomsnitt varit 6,1 miljoner kronor per månad. Under 2023 ligger snitt antal hushåll på 573.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet budgeteras med netto 17,1 miljoner kronor, vilket är en ökning med

med 0,1 miljoner kronor jämfört med 2023. Inom budgeten finansieras bland annat insatser som offentligt skyddat arbete och feriejobb.

Investeringar

Stadsmiljöinvesteringar

Stadsdelsnämnden ska genomföra följande stadsmiljöinvesteringar 2024. Nytt scentak vid Farsta gård enligt tidigare beviljat medborgarförslag. Vidare ska åtgärder på lekplatser göras enligt nämndens upprustningsplan för lekplatser. Det gäller parkleken Starrmyran i Hökarängen, lekplatsen Klyftan i Farsta och parkleken Farstaängen i Farsta. Upprustning av trappor och parkvägar för att förbättra framkomligheten fortsätter. Nämnden ska också upprusta perennplanteringarna vid Tallkrogsplan samt komplettera med nya stora sopkärl på badplatserna. Beläggningen på nämndens badbryggor behöver förnyas. För det söks medel ur CM4, *Stockholm vid vatten*, och avsätts egna medel för hälften av finansieringen.

Nämndens beslut om verksamhetsplan innebär inriktningsbeslut för dessa projekt, bortsett från posten *Ofördelat eventuella medborgarförslag* där separata inriktningsbeslut kommer att behöva tas. För projektet Farsta gård Scentak har både inriktnings- och genomförandebeslut fattats.

I nämndens fleråriga plan för så kallade stora stadsmiljöinvesteringsprojekt som genomförs tillsammans med trafiknämnden ska den del av Hästhagens bollplan som nu är park enligt detaljplan åtgärdas. Under 2024 har nämnden medel för att projektera parken. En stor del av projekteringen ska göras i egen regi.

Projekt	Miljoner kronor
Hästhagsparken	0,8
Farsta gård scentak	1,0
Lekyta Starrmyran	0,5
Nytt staket till lekplatsen Klyftan i Farsta	0,7
Förnyelse av fallskydd i parkleken Farstaängen	1,0
Reinvestering trappor	1,0
Reinvestering parkvägar	1,0
Stora sopkärl till badplatser	0,2
Tallkrogsplan komplettering av perenner	0,1
Stockholm vid vattnet, egen finansiering 50 procent	0,5
Ofördelat, eventuella medborgarförslag	0,3
Summa	7,1

Försäljningar av anläggningstillgångar

Resultatenheter

Enligt kommunfullmäktiges regler ska resultatenheter föra över hela sitt resultat som uppkommit av eget handlande till följande år. Resultatöverföringen får uppgå till maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatfonden får ha ett överskott med maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. Uppkomna underskott i resultatfonden ska täckas i samband med nästkommande års bokslut. Om underskottet inte har kunnat täckas under nästkommande år upplöses resultatenheten och underskottet täcks i bokslutet av nämnden.

Förvaltningen arbetar för att fler utförarenheter ska kunna bli resultatenheter. Med en tydlig ekonomi- och verksamhetsstyrning möjliggörs en bättre budgethållning för enheten.

Förvaltningens förslag till resultatenheter ses i bilaga 1.

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Budgetjusteringar

I kommunfullmäktiges budget finns inga extra resurser avsatta för nämndernas verksamheter under året. Nämnderna kan inte ansöka om budgetjusteringar för den löpande verksamheten. Budgetjusteringar kan enbart sökas för särskilda ändamål som anges i kommunfullmäktiges budget.

Drift

Nämnden ansöker om budgetjusteringar för driftåtgärder om totalt 2,6 miljoner kronor, varav:

- 0,4 miljoner kronor för lokala åtgärdsprogram
- 0,8 miljoner kronor för biologisk mångfald
- 0,5 miljoner kronor för högtider och evenemangsdagar i fokusområden
- 0,9 miljoner kronor för medel för lokalt arbete för demokrati och mänskliga rättigheter.

Investering

Nämnden ansöker om budgetjusteringar för investeringsåtgärder om 3,6 miljoner kronor, varav:

- 0,9 miljoner kronor för biologisk mångfald
- 0,5 miljoner kronor avseende klimatinvesteringar trädplantering med biokol i Tallkrogens parkstråk.
- 0,2 miljoner kronor avseende klimatinvesteringar anläggning solsegel i tre lekparken.
- 1,5 miljoner kronor för trygghetsinvesteringar
- 0,5 miljoner för Stockholm vid vatten.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budget redovisas normalt endast kostnader/intäkter för nämndernas egen verksamhet. Omslutningsförändringar till följd av köp och försäljning av tjänster mellan nämnder och externa parter är därmed inte redovisade i kommunfullmäktiges budget.

Nämnden ansöker om omslutningsförändringar om totalt 153,6 miljoner kronor enligt tabell nedan.

Omslutningsförändringarökade kostnader/intäkter för (mnkr)	Kostnader	Intäkter
Nämnd- och administration	0,0	0,0
Individ- och familjeomsorg	21,8	-21,8
varav barn och ungdom	9,1	-9,1
varav vuxen	0,5	-0,5
varav nyanlända	3,8	-3,8
varav socialpsykiatri	8,5	-8,5
Stadsmiljöverksamhet	0,1	-0,1
Förskoleverksamhet	8,7	-8,7
Äldreomsorg	101,0	-101,0
Funktionsnedsättning	19,2	-19,2
Kultur och fritid	2,0	-2,0
Arbetsmarknadsåtgärder	0,2	-0,2
Ekonomiskt bistånd	0,6	-0,6
Övrig verksamhet	0,0	0,0
Summa	153,6	- 153,6

Medel för lokaländamål

Övriga ekonomiska redovisningar

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt stadens kvalitetsprogram handlar systematiskt kvalitetsarbete om att utveckling ska ske genom ständiga förbättringar, digitalisering och innovation. En förutsättning för innovation och utveckling är att det ständiga förbättringsarbetet hålls aktuellt och i fokus. Systematiskt förbättringsarbete innebär att fel och brister åtgärdas, att risker förebyggs och om att löpande förbättra arbetssätt, processer, strukturer, styrning och kompetenser. Verksamheter med etablerat systematiskt kvalitetsarbete har en stabil grund där nya arbetssätt kan introduceras och man vågar pröva nya idéer. Under 2024 ska nämnden fortsätta implementering av programmet med praktiskt arbete kring programmets huvudprinciper, som exempelvis stockholmarnas fokus och handlingsutrymme. Goda exempel ska lyftas lokalt och det ska

finnas en plattform för lärande mellan verksamheterna.

Nämnden arbetar strukturerat med att styra, leda och utveckla verksamheternas kvalitet och möta såväl invånarnas behov och förväntningar som chefers och medarbetares behov av tydliga processer, verktyg och arbetssätt. Det systematiska kvalitetsarbetet planeras genom att identifiera vilka väsentliga processer som ska prioriteras under året, hur de ska följas upp och vilka förebyggande åtgärder som verksamheterna ska arbeta med under året.

Rapporteringen och redovisningen av klagomål och synpunkter har förbättrats kontinuerligt och sker idag samordnat och strukturerat. Nämndens verksamheter redovisar tertiärtvis en sammanställning och analys av klagomål, synpunkter, avvikelser och incidenter i ILS-webb, där antal och typ aggregeras, vilket ger möjlighet att följa klagomålsstatistik över tid, för olika verksamhetsområden och på olika nivåer. Arbetet med att undersöka möjligheten att lämna synpunkter digitalt och utveckla dialogen med invånarna.

Nämnden ska under 2024 ha fokus på att utveckla och förbättra processerna för hantering av klagomål, synpunkter och avvikelser och nya rutiner ska tas fram och implementeras. Fokus är på att ett tydligare sätt säkerställa att de synpunkter och klagomål som kommer in tas om hand och analyseras samt återförs till i syfte att förbättra och utveckla verksamheten. En ökad förståelse för värdet av klagomål och synpunkter är också en förutsättning för att fördjupa nämndens målgruppsfokus. Även den lokala rutinen för Lex Sarah ska uppdateras med ett fokus på ökad transparens.

Nämnden kommer ha fortsatt fokus säkring av processer för informationssäkerhet och dataskydd. Ledningens genomgång ska vara ledande och utbildning i frågorna kommer att fortgå. Ett nätverk med informationssäkerhetsombud har etablerats under 2023 och målet för 2024 är att använda nätverket för att klassa fler system. Tillgängliggörande och kvalitetssäkring av styr- och stöddokument fortsätter att vara en central del av förvaltningens systematiska förbättringsarbete.

Innovation är en del av stadens kvalitetsprogram och ett arbetssätt som ska användas när ständiga förbättringar inte räcker till för att möta framtida utmaningar. Nämnden ska bidra till att främja innovativa miljöer där idéer och arbetssätt kan utvecklas.

En lokal strategi för innovationsarbetet i Farsta (Bilaga X) är beslutad och ska vara vägledande för arbetet. Tre övergripande utmaningar har identifierats och beslutats och förvaltningens innovationsnätverk ska tillsammans med verksamheterna driva på för fler innovationsinitiativ inom ramen för de utmaningarna. Innovationschecken ska införas som en pilot under året och syftet är att uppmuntra och skapa förutsättningar för medarbetare att driva och utveckla sina innovativa idéer. Initiativet ska utvärderas under året och därefter ta ställning till om det ska bli permanent.

Samverkan mellan verksamhetsområden och stadsdelsnämnder sker för att lära av varandra och utveckla nya metoder och effektivisera arbetet utifrån behov och forskning på vetenskaplig grund. Ledarskapet ska präglas av kommunikation, tillit och mod i en tillåtande kultur, där önskat resultat är tydligt definierat och där varje medarbetare har frihet att använda olika metoder som bidrar till måluppfyllelse.

Nämnden ska lyssna på och lära av målgrupperna genom att använda befintliga arbetssätt för

att tillvarata medborgarnas synpunkter och perspektiv, men också utveckla nya. Brukarnas behov fångas dels upp genom årliga brukarundersökningar, dels vid upprättande av genomförandeplaner inklusive samarbetsplaner. Inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning görs en kartläggning utifrån varje brukares behov och förutsättningar, där verksamheten tillsammans med brukaren bedömer vilka tänkbara välfärdstekniska hjälpmedel som kan bidra till ökad effektivitet, ökad självständighet och minskat beroende utifrån ett brukarperspektiv.

Inom äldreomsorgen tas avvikelser/klagomål/synpunkter upp som en stående punkt på APT. Inom vård- och omsorgsboenden finns också kvalitetsråd där synpunkter, klagomål och avvikelser månatligen tas upp för diskussion men också på rapporter och teammöten för att få spridning och använda sig av allas kunskaper. I samband med inflytt på vård- och omsorgsboende och samtal med ny kund i hemtjänsten informeras enskild och anhöriga om hur synpunkter och klagomål lämnas och får blanketten Synpunkter.

Nämndens enheter har kartlagda verksamhetsprocesser. Risker identifieras, riskanalyser görs löpande och plan för egenkontroller finns upprättad. Genom egenkontroll följer verksamheterna regelbundet och systematiskt upp att arbetet genomförs enligt kartlagda processer och fastställda rutiner, vilka resultat som har kunnat ses samt förbättringsåtgärder. Ett utvecklingsområde är att stärka arbetet med resultatanalys inom nämndens enheter.

Ambitionen för året är att underlätta för Farstaborna att söka kontakt med förvaltningen. Detta genom att bland annat utveckla digitala e-tjänster. Bland annat för oroanmälan och ansökan om ekonomiskt bistånd.

Förskoleverksamheterna ser över det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på att resultat analyseras och att risk- och barnkonsekvensanalyser genomförs för att säkerställa att rätt åtgärder och aktiviteter sätts in utifrån behov. Systematiska utvärderings- och uppföljningsprocesser förväntas öka kvaliteten och måluppfyllelsen inom förskoleverksamheten.

Förvaltningen skapar olika mötesformer och ytor som möjliggör strukturerad tvärprofessionell samverkan och kvalitetsutveckling. Inom äldreomsorgen genomförs regelbundna kvalitetsråd, teammöten, arbetsplatsträffar, APT, och andra mötesformer där hälso- och sjukvårdsfrågor särskilt beaktas. Regelbunden samverkan är etablerad med medicinsk ansvarig sjuksköterska, MAS, och dietist kring patientsäkerhetsarbetet och hälso- och sjukvårdsrutiner.

De nationella styrdokumenterna, såsom skollag och läroplan ställer krav på förskolans systematiska kvalitetsarbete för att säkerställa en god kvalitet och hög måluppfyllelse. Verksamheten har identifierat behov av att etablera nya rutiner och utveckla nya förändrade arbetssätt och metoder i det förvaltningsövergripande systematiska kvalitetsarbetet. Arbetet är påbörjat under 2022 men ska fortsatt utvecklas under 2023. Detta med syfte att säkerställa ett väl utvecklat arbete med fokus på att resultat analyseras, och att riskanalyser och barnkonsekvensanalyser genomförs för att säkerställa att rätt åtgärder och aktiviteter sätts in utifrån behov. Genom systematiska utvärderingar – och uppföljningsprocesser öka kvaliteten och måluppfyllelsen inom nämndens verksamhetsområde.

Kvalitetsutmärkelsen är ett sätt för verksamheter att både förbättra sitt löpande kvalitetsarbete

och utveckla sina arbetsätt, och förvaltningen fortsätter att uppmuntra och stödja deltagande.

Övrigt

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Ekstrand, Stadsdelsdirektör	2023-12-14
Fredrik Karlsson, Avdelningschef	2023-12-14